Shahid Bahonar University of Kerman

Journal of Accounting Knowledge

Print ISSN: 2008 - 8914 Online ISSN: 2476 - 292X

Iranian Accounting Association

Examination of the Educational Needs of Accounting Graduate Students in the Knowledge and Skills Required in Qualitative and Quantitative Research: Meta- Synthesis Application

Akram Taftiyan[1] and **Fatemeh Mansouri Mohammad Abadi**[2]

1. **Corresponding Author**, Department of Accounting, Institute of Market and Business, Y.C., Islamic Azad University, Yazd, Iran. **Email:** taftiyan@iau.ac.ir
2. Department of Accounting, Institute of Market and Business, Y.C., Islamic Azad University, Yazd, Iran. **Email:** f.mansourimohammadabadi@iau.ac.ir

Article Info

Article Type:
Research Article.

Article History:
Received: 8 January 2025
Received in revised form: 10 July 2025
Accepted: 8 September 2025
Available online: 7 November 2026

***Keywords*:**
Educational Needs,
Quantitative Research,
Qualitative research,
Knowledge and Skill,
Accounting Graduate Students.

JEL Classification:
N23, F34, O12.

A B S T R A C T

Objective: The purpose of this study is to explore the educational needs of accounting graduate students in the knowledge and skills required in qualitative and quantitative research.

Method: The present study was conducted using the meta-synthesis qualitative research method. The meta-synthesis method, using the seven steps of Sandelowski and Barroso, systematically evaluated and analyzed the results and findings of previous studies. The statistical population was all studies published in domestic and foreign databases, which resulted in a total of 34 articles. Using the quantitative Shannon entropy method, based on the content analysis approach, the effect coefficients of the identified components in the finalized studies were determined.

Results: The findings indicate that the data is classified into 158 primary codes, 21 components, and 6 dimensions. Among the identified components, identifying the gap in previous research and research objectives (knowledge gaps), measuring variables correctly, and statistics appropriate to quantitative and qualitative variables, and presenting statistical results correctly are more important than other components.

Conclusion: The identified educational needs of accounting graduate students in the knowledge and skills required in qualitative and quantitative research can be used as an innovative strategy for developers of educational programs for high-performing accounting graduate students.

Cite this article: Taftiyan, A., & Mansouri Mohammad Abadi, F. (2026). Examination of the educational needs of accounting graduate students in the knowledge and skills required in qualitative and quantitative research: Meta- synthesis application. *Journal of Accounting Knowledge*, *17*(3), 163-188.https://doi.org/10.22103/jak.2025.24643.4135

Publisher: Shahid Bahonar University of Kerman.
© The Author(s).

Introduction

The role of higher education institutions is not only to train graduates who are able to work in new jobs, but to train human resources who can contribute to the development of their jobs. For this reason, the important output of universities, especially at the graduate level, is to train students as worthy researchers who have acquired the knowledge and skills to conduct research and publish its results in a specific research field. Research skills refer to the abilities necessary to conduct research. Research skills can be classified into two groups: 1- skills that are necessary to review and evaluate surveys, experiments and other studies related to real issues in the field of research, 2- skills that are necessary to conduct research such as designing, implementing and analyzing data and Interpretation and generalization of study results. Research report skills can also be added to this class. This research has met a new dimension of the educational needs of graduate accounting students in the knowledge and skills needed in qualitative and quantitative research and provides effective steps to reduce the information gap between professors and graduate accounting students. In general, in this research, an attempt has been made to conduct a comprehensive and extensive study of the knowledge and skills required in qualitative and quantitative research, and it seems that the validation of the obtained model will be effective in strengthening the results. Therefore, in the developing accounting environment of Iran, designing and presenting a coherent model, in addition to emphasizing the valuable findings of other researchers, as well as expanding and expanding the theoretical foundations, to present and evaluate the knowledge and skills required in qualitative and quantitative research seems necessary. In this context, will seek to answer this important question: what are the most important knowledge and skills needed in qualitative and quantitative research for graduate students of accounting?

Method

This research is practical in the sense that its results can be used for graduate accounting students, university professors in the field of accounting, and also researchers in this field. In terms of the nature and method of data analysis, it is a qualitative research. From the point of view of the method of collecting documentary information, and finally, based on the research method, it is one of the analytical-descriptive researches that have been done using the meta-composite method. Metasynthesis is the process of searching, evaluating, combining and interpreting qualitative studies in a specific field. Several methods have been proposed to perform metasynthesis, and the seven-step model of Sandelowski and Barroso (2007) is the most widely used. The statistical population of this research in the meta-composite method is the previous researches that were searched between the years 2011 to 2024 and 1389 to 1402 from reliable domestic and foreign scientific databases. In the following, the samples were selected based on the criteria related to the research question. In this research, the criteria for rejecting or accepting articles include articles published in reliable databases and research with qualitative and mixed methods. In order to determine the reliability of the research data, the intra-subject agreement strategy of two coders was used. After identifying and determining the components, the Shannon entropy method has been used to validate the metasynthesis findings. Also, the validation of the output of the metacombination method has been done using the opinion of experts. In order to validate the data using the opinion of experts, a questionnaire was used, and in order to identify the experts, the snowball technique, which is one of the targeted sampling methods, was used. In this type of sampling, first a few people who have the desired characteristics are found, and after filling the questionnaire, they are asked to introduce other people to continue the path, and in this order, the number of respondents is gradually increased (Mansouri Mohammadabadi et al., 2024). In this research, the experts include accounting professors. The researcher-made questionnaire was distributed among the experts. In order to evaluate the answers given, the items of this questionnaire were adjusted based on

a 5-point Likert scale from very high (5) to very low (1). Therefore, 25 questionnaires have been distributed among experts. The opinions of these experts were used to verify the components related to the extracted codes; Therefore, the tables related to the codes and components were provided to them and they were asked for their opinion in this regard.

Results

The findings of the research indicate that the educational needs of accounting graduate students in the knowledge and skills required in qualitative and quantitative research are classified into 158 primary codes and 21 components and 6 dimensions. Among the identified components, identifying the gaps in previous researches and research goals (knowledge gaps), measuring variables in the correct form and statistics corresponding to quantitative and qualitative variables, correctly presenting statistical results and identifying quantitative and qualitative variables compared to other components. are more important.

Conclusions

The identified educational needs of accounting graduate students in the knowledge and skills required in qualitative and quantitative research can be used as an innovative strategy for developers of high-performing accounting graduate education programs.

Author Contributions

All authors contributed equally to the conceptualization of the article and writing of the original and subsequent drafts.

Acknowledgements

We would like to thank all those who contributed to the design and completion of the questionnaire by providing advice and participation.

Ethical Considerations

The authors avoided data fabrication, falsification, plagiarism, and misconduct.

Funding

This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Conflict of Interest

The authors declare no conflict of interest.

مجله دانش حسابداری
شاپا چاپی: ۸۹۱۴-۲۰۰۸ شاپا الکترونیکی: ۲۴۷۶-۲۹۲X
دانشگاه شهید باهنر کرمان
انجمن حسابداری ایران

واکاوی نیازهای آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی: کاربست فرا ترکیب

اکرم تفتیان[1]✉ و فاطمه منصوری محمدآبادی[2]

۱. **نویسنده مسئول**، گروه حسابداری، دانشکده بازار و کسب و کار، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران. **رایانامه:** taftiyan@iau.ac.ir
۲. گروه حسابداری، دانشکده بازار و کسب و کار، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران. **رایانامه:** f.mansourimohammadabadi@iau.ac.ir

اطلاعات مقاله

نوع مقاله: مقاله پژوهشی.

تاریخ‌ها:
تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۱۹
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۴/۱۹
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۶/۱۷
تاریخ انتشار برخط: ۱۴۰۵/۸/۱۶

واژه‌های کلیدی:
نیازهای آموزشی،
پژوهش‌های کمی،
پژوهش‌های کیفی،
دانش و مهارت،
دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری.

طبقه‌بندی JEL:
F34, N23, O12.

چکیـــــده

هدف: هدف پژوهش حاضر، واکاوی نیازهای آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی است.

روش: پژوهش حاضر با استفاده از روش پژوهش کیفی فراترکیب صورت گرفت. روش فراترکیب با استفاده از گام‌های هفت گانه روش سندلوسکی و باروسو به ارزیابی و تحلیل نظام‌مند نتایج و یافته‌های پژوهش‌های پیشین پرداخته است. جامعه آماری همه پژوهش‌های منتشر شده در پایگاه‌های اطلاعاتی داخلی و خارجی است که در مجموع ۳۴ مقاله نهایی شد. با استفاده از روش کمی آنتروپی شانون، بر اساس رویکرد تحلیل محتوا به تعیین ضرایب اثر اجزای شناسایی شده در پژوهش‌های نهایی شده، پرداخته شد.

یافته‌ها: یافته‌ها حاکی از آن است که داده‌ها در ۱۵۸ کد اولیه و ۲۱ مؤلفه و ۶ بعد طبقه‌بندی می‌شود. در بین مؤلفه‌های شناسایی شده، شناسایی خلأ موجود در پژوهش‌های پیشین و اهداف پژوهش (دانش شکافی)، اندازه‌گیری متغیرها به شکل صحیح و آماره‌های متناسب با متغیرهای کمی و کیفی، ارائه صحیح نتایج آماری نسبت به سایر مؤلفه‌ها از اهمیت بیشتری برخوردارند.

نتیجه‌گیری: نیازهای آموزشی شناسایی‌شده دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی می‌تواند به عنوان استراتژی نوآورانه برای تدوین‌کنندگان برنامه‌های آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری با عملکرد بالا استفاده شود.

استناد: تفتیان، اکرم و منصوری محمدآبادی، فاطمه (۱۴۰۵). واکاوی نیازهای آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی: کاربست فرا ترکیب. *مجله دانش حسابداری*، ۱۷(۳)، ۱۶۳-۱۸۸. https://doi.org/10.22103/jak.2025.24643.4135.

ناشر: دانشگاه شهید باهنر کرمان.
© نویسنده/ نویسندگان.

۱- مقدمه

امروزه، تحصیلات تکمیلی ارزش استراتژیک بیشتری پیدا کرده است و دانشجویانی که وارد دوره‌های دکترا می‌شوند اغلب سال‌ها تجربه را با خود به همراه می‌آورند و مهارت‌های مرتبط با پژوهش جزء ضروری مدرک دکترا است (اوکمن و همکاران[1]، ۲۰۱۹). انتقال از متخصص آموزش به محقق آموزشی ساده نیست و مستلزم آموزش‌هایی است که هم مهارت‌ها و نظریه‌های پژوهش و هم حوزه خاص آموزش آنها را هدف قرار می‌دهد. علاوه بر این، فرآیند تحلیلی مورد نیاز برای پژوهش به طور قابل‌توجهی با آنچه استادان درکلاس درس و متخصصان آموزش در نقش‌های خود به کار می‌برند، متفاوت است. عموماً از دانشگاه‌ها، به‌ویژه برنامه‌های تحصیلات تکمیلی، انتظار می‌رود که منابع انسانی باکیفیت مورد نیاز برای توسعه را آموزش دهند؛ بنابراین، ضروری است که آنها آموزش باکیفیت مورد نیاز در این سطح را فراهم کنند (ایزر وآکسوت[2]، ۲۰۲۱).

پژوهش کیفی به تحقیقاتی گفته می‌شود که در آن، رویدادها و موارد خاص با استفاده از ابزارهای جمع‌آوری داده‌های کیفی در محیط طبیعی خود به‌صورت عمیق بررسی می‌شوند. همچنین، این نوع پژوهش فرآیندی کیفی را برای درک ادراکات و تجربیات افراد دنبال می‌کند. هدف از انجام پژوهش‌های کیفی، بررسی بخشی از زندگی اجتماعی است. در واقع، تحقیقات کیفی، مطالعاتی هستند که در آنها یک فرآیند کیفی برای درک ادراک و تجربیات افراد یا جوامع در مورد یک موضوع خاص دنبال می‌شود (کاراهان و همکاران[3]، ۲۰۲۲). برای انجام تحقیقات کیفی، لازم است با در نظر گرفتن یک مسئله پژوهشی، همراه با زمان و منابع مورد نیاز، فرآیند تحقیق به‌طور مشخص تعیین شود. تحقیقات کیفی ممکن است همراه با تحقیقات کمی عمل کنند، اما نباید آنها را به عنوان یک تحقیق جایگزین برای تحقیقات کمی در نظر گرفت؛ به عبارت دیگر، روش‌های تحقیق کیفی نمی‌توانند جایگزین روش‌های تحقیق کمی شوند، یعنی نمی‌توان از این روش‌ها به جای یکدیگر استفاده کرد. این دو روش تحقیق مزایای مهمی برای حوزه آموزش دارند (الو و همکاران[4]، ۲۰۲۴). مهارت کمی به درک عمیق و تسلط بر روش‌شناسی کمی، شامل اندازه‌گیری، طراحی تحقیق و آمار، تعریف می‌شود. این مهارت فراتر از توانایی انجام محاسباتی مانند تعیین گرایش مرکزی یا اجرای تحلیل‌های آماری در نرم‌افزارهای کامپیوتری است؛ بلکه به توانایی فرد در برنامه‌ریزی، اجرا و تجزیه‌وتحلیل تحقیقات کمی نیز می‌پردازد. مهارت کمی، یک عامل کلیدی در اجرای تحقیقات باکیفیت مبتنی بر روش‌های کمی محسوب می‌شود (هنسون و همکاران[5]، ۲۰۱۰).

تحقیق کیفی که جهان را قابل مشاهده می‌کند، از یک سری کاربردهای تفسیری مانند یادداشت‌های میدانی، مصاحبه‌ها، عکس‌ها و خاطرات محقق تشکیل شده و رویکردی تفسیری و طبیعی به جهان دارد. در این راستا، محقق مانند یک کاشف عمل می‌کند که با طرح سؤالات اضافی، حقیقت را ردیابی می‌کند و به دیدگاه ذهنی مخاطب اهمیت می‌دهد (چو و کاستا[6]، ۲۰۲۴). تحقیقات کیفی محتوایی غنی و جامع همراه با پتانسیل قوی برای کشف موقعیت‌های پیچیده ارائه می‌کنند و کیفیت پژوهش‌های کیفی به شدت مبتنی بر مهارت روش‌شناختی، حساسیت و صداقت محقق است؛ زیرا محقق خود ابزاری در تحقیقات کیفی است. دستیابی به یافته‌های کیفی مفید و قابل‌اعتماد نه تنها به مشاهده، مصاحبه و تحلیل محتوا بستگی دارد، بلکه به آموزش، اطلاعات، تمرین، خلاقیت، نظم و سخت‌کوشی نیز بستگی دارد. توسعه سریع فناوری اطلاعات امروزه منجر به شکل‌گیری جوامع اطلاعاتی شده است؛ بنابراین، این پیشرفتی که در فناوری اطلاعات رخ داده است، مستقیماً بر سیستم‌های

---

[1] Ökmen
[2] Ezer & Aksüt
[3] Karahan
[4] Elo
[5] Henson
[6] Cho & Costa

آموزشی تأثیر گذاشته و تربیت افراد واجد شرایطی را که می‌توانند با قرن بیست و یکم سازگار شوند، ضروری ساخته است. در این مورد، سیستم‌های آموزشی باید نیروی انسانی مشخص شده را آموزش دهند (سیتول، ۲۰۱۵).

دانشگاه‌ها نقش و مسئولیت مهمی در توسعه و نوسازی جامعه در همه ابعاد و بالا بردن نیروی انسانی دارند. بهبود مهارت‌های پژوهشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی با افزایش مسئولیت‌های حرفه‌ای آنها در طول فرآیند آموزش بسیار مهم است و دلیل آن این است که مهارت‌ها و عادات پژوهشی این دانشجویان بر تمام تحقیقاتی که آنها تا پایان عمر انجام خواهند داد تأثیر می‌گذارد. در این زمینه یکی از مهم‌ترین مشکلات دانشگاه‌های امروزی این است که مرز و رابطه آموزش و پرورش و تحقیق و توسعه مشخص نشده است. یکی از مشکلات اصلی دانشگاه‌های ایران کمبود بودجه تحقیقاتی- توسعه‌ای و ناکافی بودن «فرهنگ پژوهشی» است که از این بودجه استفاده می‌کند. در کشور ما با توجه به تغییرات روزافزون محیط تجاری نیاز شدیدی به وجود حسابداران تعیم یافته و کارآزموده احساس می‌شود که این امر با روش‌های سنتی آموزش امکان‌پذیر نیست. برخلاف پژوهش‌های گذشته که عموماً رویه ثابتی را در شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های ارتقای آموزش حسابداری داشتند، این پژوهش با به‌کارگیری روش فراترکیب به بررسی نظام‌مند نیازهای آموزشی دانشجویان حسابداری می‌پردازد. انتخاب این روش مبتنی بر سه مزیت کلیدی است: ۱) توانایی یکپارچه‌سازی یافته‌های پراکنده از منابع مختلف (مطالعات کمی، کیفی و نظرات خبرگان)، ۲) قابلیت کشف روابط پیچیده و مفاهیم نهفته از طریق تحلیل تفسیری عمیق، و ۳) امکان تولید دانش جدید و ارائه چارچوب مفهومی یکپارچه. نوآوری اصلی این تحقیق در ارائه نخستین الگوی طبقه‌بندی شده نیازهای آموزشی در سه سطح (پایه، تکنیکی و حرفه‌ای) و تدوین راهکارهای عملی برای بازنگری برنامه‌های درسی و ارتقای کیفیت پژوهش‌های حسابداری است. یافته‌های این مطالعه که از ترکیب خلاقانه داده‌های کیفی و کمی حاصل شده، می‌تواند به عنوان مرجع معتبری برای سیاست‌گذاران آموزشی و مدرسان این حوزه مورد استفاده قرار گیرد.

۲- مبانی نظری

در ادبیات اتفاق نظر وجود دارد که توانایی انجام پژوهش تنها از طریق تجربه فرآیند تحقیق به دست می‌آید. در یک دوره روش پژوهش، لازم است به دانشجویان فعالیت‌های یادگیری عملی و تا حد امکان واقع‌بینانه ارائه شود تا به آنها در یادگیری و استفاده از روش‌های پژوهش کمک کند (الو و همکاران،۲۰۲۴). توسعه سریع فناوری اطلاعات امروزه منجر به شکل‌گیری جوامع اطلاعاتی شده است؛ بنابراین، این پیشرفتی که در فناوری اطلاعات رخ‌داده است، مستقیماً بر سیستم‌های آموزشی تأثیر گذاشته و تربیت افراد واجد شرایطی را که می‌توانند با قرن بیست و یکم سازگار شوند، ضروری ساخته است. در این مورد، سیستم‌های آموزشی باید نیروی انسانی مشخص‌شده را آموزش دهند؛ بنابراین، دانشگاه‌ها نقش و مسئولیت مهمی در توسعه و نوسازی جامعه در همه ابعاد و بالا بردن این نیروی انسانی دارند (عبدرحیم و همکاران[1]، ۲۰۲۱). برنامه درسی روش تحقیق در علوم اجتماعی و انسانی عموماً شامل مبانی تحلیل کیفی و کمی است. انتظار می‌رود که فارغ‌التحصیلان تحصیلات تکمیلی از صلاحیت‌های تحقیقات علمی و آماری کافی برخوردار باشند تا بتوانند تحقیقات علمی را با موفقیت انجام دهند. دانشجویان فارغ‌التحصیل باید از صلاحیت تحقیق علمی کافی برای شناسایی مشکلات، انجام بررسی ادبیات، جمع‌آوری داده‌ها و تجزیه‌وتحلیل داده‌ها، استفاده از نرم‌افزار تجزیه‌وتحلیل آماری، تفسیر و بحث در مورد یافته‌های خود در چارچوب نظری مناسب، یا گزارش خود برخوردار باشند (هنسون و همکاران، ۲۰۱۰).

[1] Abd Rahim

۲-۱- روش تحقیق کمی

در حسابداری معاصر، رویکردهای تحقیقاتی کمی به طور مکرر مورد استفاده قرار می‌گیرند. به عنوان مثال، بسیاری از مجلات از تکنیک‌های آماری در تحقیقات خود استفاده می‌کنند. تکنیک‌های تحقیق کمی بر داده‌های عددی، عینی و قابل‌اعتماد تکیه دارند، مانند داده‌های بازار سرمایه و مالی که با استفاده از تکنیک‌های ریاضی و آماری ارزیابی می‌شوند. علاوه بر این، محققان کمی در محیط‌های از پیش برنامه‌ریزی شده کار می‌کنند. علاوه بر این، این روش بدون صحبت با شرکت‌کنندگان در بازار با استفاده از داده‌های تاریخی بازار، تحقیق انجام می‌دهد. یکی دیگر از کاربردهای تکنیک کمی، آزمون فرضیه است که شامل در نظر گرفتن نظریه‌ها، فرمول‌بندی سؤالات تحقیق و آزمون فرضیه‌ها. تحقیقات کمی معمولاً به مکتب فکری پوزیتیویستی پایبند است که معتقد است واقعیت اجتماعی علیرغم آنچه محقق درک می‌کند وجود دارد. فرآیند اتخاذ تصمیمات تجاری و اقتصادی و همچنین استفاده از صورت‌های مالی توسط سرمایه‌گذاران در تصمیم‌گیری نمونه‌هایی از واقعیت اجتماعی است. با ایجاد و آزمون ارتباط بین متغیرها با استفاده از روش‌های کمی جمع‌آوری و تجزیه‌وتحلیل داده‌ها، پارادایم پوزیتیویستی- عینی گرا حقیقت را بررسی می‌کند. از آنجایی که هدف اصلی این استراتژی آزمایش تئوری است، روش‌های تحقیق کمی معمولاً با رویکرد قیاسی همراه هستند (ساها[1]، ۲۰۲۲).

۲-۲- روش تحقیق کیفی

علیرغم این واقعیت که روش‌های کمی تأکید اصلی تحقیقات حسابداری هستند، رویکرد کیفی دارای تعداد قابل‌توجهی از حامیان در زمینه ادبیات حسابداری به منظور توسعه نظریه‌های جدید است که می‌تواند متعاقباً با روش‌های کمی آزمایش شود (بونر و همکاران[2]، ۲۰۰۶). با مشاهده رفتار و نظرات افراد، از رویکرد تحقیق کیفی برای جمع‌آوری، ارزیابی و تفسیر داده‌های غیر عددی استفاده می‌شود. دانشجویان بر روی الگوهای موجود در مجموعه داده‌ها، مانند تغییرات در طول زمان، تمرکز می‌کنند و سعی می‌کنند پیوندهای بالقوه بین متغیرها را به منظور تفسیر داده‌های کیفی کشف کنند. علاوه بر این، تحقیقات کیفی ذهنی است و از طیف وسیعی از راهبردهای جمع‌آوری داده‌ها، یعنی مصاحبه‌های عمیق یک به یک و گروه‌های متمرکز و همچنین پرسش‌ها و رویکردهای غیر متعارف استفاده می‌کند. علاوه بر این، کیفیت یافته‌های تحقیق بر اساس تخصص و تجربه مصاحبه‌گر است، زیرا تحقیقات کیفی به صورت چهره به چهره با شرکت‌کنندگان در محیط‌هایی انجام می‌شود که زندگی واقعی را منعکس می‌کند، مانند سازمان‌های تجاری و جوامع. علاوه بر این، شکل‌گیری نظریه، هدف اولیه پژوهش کیفی است که اغلب، تحقیقات کیفی با استفاده از روش‌شناسی استقرایی که بر استفاده از شواهد برای تولید نظریه‌ها تمرکز دارد، انجام می‌شود و پژوهش موردی، نظریه زمینه‌ای، مردم‌نگاری، اقدام پژوهی و روش‌های تحقیق روایتی پرکاربردترین روش‌های تحقیق کیفی هستند (عبدرحیم و همکاران، ۲۰۲۱).

۳- پیشینه تجربی

کاستولو وهمکاران[3] (۲۰۲۵) در پژوهشی سطوح علاقه، بهره‌وری پژوهش، حمایت نهادی و چالش‌های پیش روی دانشجویان تحصیلات تکمیلی در رشته آموزش را بررسی کرده‌اند. یافته‌های پژوهش نشان داد که اکثر پاسخ‌دهندگان به تحقیق علاقه نشان می‌دهند، اما به توانایی‌های خود اعتماد ندارند که نشان‌دهنده انتشار محدود است. با توجه به ۱۲ چالش اصلی

[1] Saha
[2] Bonner & Hesford
[3] Castulo

دانشجویان فارغ التحصیل در دانشگاه، کمبود زمان برای تحقیق، کمبود ظرفیت پژوهشی، تضاد برنامه بین کار و مطالعه، عدم پشتیبانی مربی، هزینه طولانی برای اقامت، حجم کاری سنگین به عنوان یک دانشجوی شاغل، کمبود منابع علمی، مشکلات مالی، نگرانی‌های عاطفی، عدم پاسخگویی سرپرست، عدم حمایت از کتابخانه و عدم انگیزه بوده است. پاسخ دهندگان عمدتاً ترجیح می‌دهند مهارت‌های پژوهشی خود را از طریق آموزش ساختاریافته، سمینارها و کارگاه‌ها افزایش دهند.

کعیدی و همکاران[1] (۲۰۲۳) در پژوهشی به مقایسه اثربخشی رویکردهای یادگیری مبتنی بر مسئله و یادگیری مبتنی بر سخنرانی در آموزش روش‌های تحقیق از طریق رویکرد کمی و کیفی در یک طرح متوالی پرداخته‌اند. نتایج حاکی از پیشرفت تحصیلی بالاتر دانشجویان در کلاس یادگیری مبتنی بر مسئله نسبت به کلاس یادگیری مبتنی بر سخنرانی بود. داده‌های کیفی از طریق یک مصاحبه نیمه ساختاریافته برای به دست آوردن بینش عمیق‌تر در مورد نتایج کمی جمع‌آوری شد. تحلیل موضوعی مصاحبه‌ها نشان داد که یادگیری مبتنی بر مسئله منجر به یادگیری عمیق‌تر و معنادارتر، افزایش دانش دانشجویان در زمینه تخصصی، یادگیری لذت‌بخش‌تر و فعال‌تر، افزایش مهارت‌های دانشجویان در انجام پروژه‌های پایان‌نامه، افزایش استقلال و استقلال آنها می‌شود و نیز حیثیت و منزلت آنان را ارتقا بخشید.

ایمونیانا و همکاران[2] (۲۰۲۲) در پژوهشی به بررسی رابطه بازتابی بین چالش‌های پیش‌آمده در طول توسعه و آموزش برنامه روش تحقیق کیفی و داستان‌های دانشجویان دکترا در مورد تجربیاتشان با این دوره پرداخته‌اند. یافته‌های پژوهش نشان داد که مسئله دردناک اصلی در غلبه بر توسعه تحقیقات کیفی، تاب‌آوری است، زیرا پرورش تحقیقات تفسیری در یک محیط محافظه‌کار دشوار می‌شود. یافته‌ها همچنین نشان داد که روش‌های عملی نوآورانه باید برای آموزش روش تحقیق کیفی استفاده شود، زیرا شروع داده‌سازی، انجام فرآیند مصاحبه و تجزیه‌وتحلیل داده‌ها سنگ بنای این روش هستند. آموزش روش تحقیق کیفی به دانشجویانی که در یک برنامه حسابداری محافظه‌کار تربیت شده‌اند، ممکن است خوشایند باشد، زیرا اکتشافات آنها شور و شوق را به خود جلب می‌کند.

ایزر و آکسوت (۲۰۲۱) در پژوهشی به تعیین نظرات دانشجویان تحصیلات تکمیلی رشته علوم اجتماعی در خصوص روش تحقیق کیفی پرداخته‌اند. این پژوهش بر اساس طرح پدیدارشناسی که یکی از طرح‌های پژوهش کیفی است، انجام‌شده است. درنتیجه بررسی مشخص شد که دانشجویان تحصیلات تکمیلی روش تحقیق کیفی را حساسیت به محیط طبیعی، بررسی عمیق یک پدیده اجتماعی و آشکارسازی ادراک و تجربیات بیان کردند. ازآنجایی‌که تجربه تحقیق کیفی بر دانش و مهارت دانشجویان تحصیلات تکمیلی نسبت به مطالعه تأثیر مثبت می‌گذارد، باید آنها را بیشتر در محیط و فرآیند تحقیق قرارداد. علاوه بر این، در طول فرآیند تحقیق کیفی، دانشجویان تحصیلات تکمیلی باید تشویق و به سمت فعالیت‌های دانشگاهی هدایت شوند.

خمیری[3] (۲۰۲۱) در پژوهشی به تعیین دانش، مهارت‌ها و روش‌های آموزشی پرداخته‌اند که مهم‌ترین آنها برای عملکرد موفق حسابداران رسمی است. برای این منظور، یک نظرسنجی از ۳۰۶ کارآموز حسابدار رسمی و حسابداران رسمی در تونس انجام‌شده است که بر چهار بعد دانش (۱۹ مورد)، مهارت‌های حرفه‌ای (۲۲ مورد)، مهارت‌های فن‌آوری (۱۸ مورد) و روش‌های تدریس (۱۲ مورد) تمرکز کرده است. نتایج پژوهش نشان داد بین پاسخ‌های دو زیرگروه در مورد اهمیت درک

[1] Kaeedi
[2] Imoniana
[3] Khemiri

شده از چنین دانش و مهارت‌هایی تفاوت معناداری وجود دارد. این تحقیق آنچه را که پاسخ‌دهندگان به عنوان مهم‌ترین آنها از نظر دانش، مهارت و روش‌های تدریس برای حرفه حسابداری موافق بودند، ارائه می‌دهد. این یافته‌ها همچنین نشان داد شباهت‌ها و تفاوت‌هایی بین برداشت متخصصان تونسی و آمریکایی‌ها و متخصصان چینی وجود دارد.

عثمانی و همکاران[1] (۲۰۱۷) نگرش و درک دانشجویان نسبت به مهارت‌های کلیدی مورد نیاز در حوزه حسابداری و مالی را بررسی کرده‌اند. یافته‌های پژوهش نشان داد که مهم‌ترین مهارت‌های فارغ‌التحصیل، مهارت‌های ارتباطی و پس از آن مهارت‌های تحلیلی و خود مدیریتی است. همچنین یافته‌ها نشان داد زبان آموزشی برای چند مهارت فارغ‌التحصیل از جمله مهارت‌های بین فردی، برنامه‌ریزی و سازمان‌دهی، ارتباطات، خود مدیریتی و مهارت‌های تحلیلی از نظر آماری معنادار است. سن از نظر آماری برای مهارت‌های تفکر انتقادی و جنسیت برای مهارت‌های رهبری، فن‌آوری و ارتباطی از نظر آماری معنادار است.

دانشیار وخلیفه سلطانی (۱۴۰۳) در پژوهشی به بررسی روند پیشرفت پژوهش‌های مرتبط با آموزش حسابداری از ابتدا تا سال ۲۰۲۲ پرداخته‌اند. یافته‌های پژوهش بیانگر این است که روند انتشار کلی مقاله‌های حوزه آموزش حسابداری صعودی بوده و بیشترین تعداد مقالات در سال ۲۰۲۰ منتشر شده است. پر تکرارترین کلمات عبارت‌اند از: آموزش حسابداری، دانشجویان، حسابداری، تدریس، آموزش، برنامه‌های درسی، آموزش الکترونیکی، آموزش عالی، سیستم‌های یادگیری، طراحی آموزش، نظرسنجی، اخلاق، هوش مصنوعی، حسابداری مالی، برنامه تحصیلی، جنبه‌های حرفه‌ای، حسابداری مدیریت، فناوری اطلاعات. کشور ایالات‌متحده در صدر جدول فعال‌ترین ناشران برای حوزه آموزش حسابداری بوده است.

تفتیان و همکاران (۱۴۰۴) در پژوهشی به تدوین الگوی آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کمی و کیفی پرداخته‌اند. داده‌های پژوهش با بهره‌گیری از تجارب افراد درگیر در این حوزه موضوعی به دست آمده است و تحلیل‌های پژوهش نیز با استفاده از تکنیک ۷ مرحله‌ای کولایزی انجام‌شده است. نمونه پژوهش نیز شامل ۲۵ نفر از خبرگان است که از طریق تکنیک گلوله برفی انتخاب‌شده‌اند. یافته‌های پژوهش الگوی پیشنهادی آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کمی کیفی است که شامل مفاهیم آماری، گزارش‌نویسی و مهارت‌آموزی است.

تفتیان و همکاران (۱۴۰۳) در پژوهشی به اعتبارسنجی الگوی آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی و تبیین و شناسایی مؤلفه‌ها و شاخص‌های آن پرداخته‌اند. در بخش تحلیل تم، ۸ مقوله اصلی در قالب ۳۰ مقوله فرعی و ۱۹۶ مفهوم شناسایی شده است. نتایج بررسی نشان داد مدل تحقیق دارای برازش مطلوب بوده و تمامی مفاهیم شناسایی‌شده به صورت معناداری مقوله‌های مربوطه را تبیین نموده‌اند؛ بنابراین، این الگو می‌تواند به عنوان استراتژی نوآورانه برای تدوین‌کنندگان برنامه‌های آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری با عملکرد بالا استفاده شود.

ناصری و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهشی به ارائه مدل ارتقای آموزش دانشگاهی رشته حسابداری در آموزش عالی کشور پرداخته‌اند. نتایج پژوهش نشان داد که به منظور بهبود وضعیت تحصیلی، می‌بایست روی ارتقای تمهیدها و برنامه‌های

[1] Osmani

آموزش حسابداری، ارتقای تدریس و استانداردهای آموزش حسابداری و ارتقای محتوای آموزشی و پژوهشی حسابداری متمرکز شد و همچنین، برای پیشبرد سیاست‌های آموزش حسابداری، بایستی سطح تحولات مالی و حسابداری، در عرصه بین‌المللی هم سو و هم‌راستا شود.

دیانتی دیلمی و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی به ارزشیابی کیفیت درونی برنامه درسی رشته حسابداری مدیریت در ایران با استفاده از عناصر ۹ گانه برنامه درسی در الگوی فرانسیس کلاین (۱۹۹۱) پرداخته‌اند. نتایج پژوهش نشان داد از دیدگاه استادان، در برنامه درسی رشته حسابداری مدیریت عناصر هدف، فعالیت‌های یادگیری و گروه‌بندی در سطح نامطلوب؛ عناصر محتوا، راهبردهای تدریس، زمان، ارزشیابی و مواد و منابع آموزشی در سطح متوسط و عنصر مکان نیز در سطح مطلوب قرار دارد. از دید دانشجویان نیز عناصر گروه‌بندی، مواد و منابع آموزشی در سطح متوسط و مابقی عناصر در سطح مطلوب قرار دارند.

با توجه به مبانی نظری و پیشینه پژوهش، سؤال‌های پژوهش به شرح زیر تبیین می‌شوند:

۱. نیازهای آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت موردنیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی کدامند؟

۲. رتبه‌بندی نیازهای آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت موردنیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی به چه صورت است؟

۴- روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از این نظر کاربردی است که نتایج آن برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری، استادان دانشگاه‌ها در رشته حسابداری و همچنین پژوهشگران این حوزه قابل استفاده است. از لحاظ ماهیت و شیوه تحلیل اطلاعات جزو تحقیقات کیفی است. از منظر روش جمع آوری اطلاعات اسنادی است و در نهایت بر مبنای روش پژوهش، جزو تحقیقات تحلیلی- توصیفی است که با استفاده از روش فراترکیب صورت گرفته است. فراترکیب فرایند جستجو، ارزیابی، ترکیب و تفسیر مطالعات کیفی در یک حوزه خاص است (ملا و همکاران، ۱۴۰۳). روش‌های متعددی برای انجام فراترکیب پیشنهاد شده است که الگوی هفت مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو (۲۰۰۷) بیشترین کاربرد را دارد (نظریان و همکاران، ۱۴۰۰). جامعه آماری این پژوهش در روش فراترکیب، پژوهش‌های پیشین است که بین سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۲۴ و ۱۳۸۹ تا ۱۴۰۲ از پایگاه‌های معتبر علمی داخلی و خارجی جستجو شده است. در ادامه نمونه‌ها براساس معیارهای مربوط به سؤال پژوهش انتخاب شدند.

در این پژوهش معیارهای رد یا پذیرش مقالات شامل مقالات منتشر شده در پایگاه‌های معتبر و تحقیقات با روش‌های کیفی و آمیخته است. به منظور تعیین قابلیت اعتماد داده‌های پژوهش از راهبرد توافق درون موضوعی دو کدگذار استفاده شده است. بعد از شناسایی و تعیین مؤلفه‌ها برای اعتبار سنجی یافته‌های متاسنتز از روش آنتروپی شانون استفاده شده است. همچنین اعتبارسنجی خروجی روش فراترکیب با استفاده از نظر خبرگان انجام شده است. برای اعتبارسنجی داده‌ها با استفاده از نظر خبرگان از پرسشنامه و به منظور شناسایی خبرگان از تکنیک گلوله برفی که یکی از روش‌های نمونه‌گیری هدفمند است، استفاده شده است؛ در این نوع نمونه‌گیری نخست چند نفر را که دارای مشخصات مورد نظر هستند، پیدا کرده و بعد از پر کردن پرسشنامه از آنها تقاضا می‌شود افراد دیگری را برای ادامه مسیر معرفی کنند و به این‌ترتیب رفته‌رفته بر تعداد پاسخگویان افزوده می‌شود (منصوری محمدآبادی و همکاران، ۱۴۰۳).

به منظور شناسایی خبرگان از تکنیک گلوله برفی که یکی از روش‌های نمونه‌گیری هدفمند، استفاده شده است؛ در این نوع نمونه‌گیری نخست چند نفر را که دارای مشخصات مورد نظر هستند، پیدا کرده و بعد از مصاحبه با آنها تقاضا می‌شود افراد دیگری را برای مصاحبه معرفی و به‌این‌ترتیب رفته‌رفته بر تعداد پاسخگویان افزوده می‌شود (منصوری محمدآبادی و همکاران، ۱۴۰۳)؛ بنابراین، در این پژوهش خبرگان (استادان رشته حسابداری و مدیریت مالی) هستند که علاوه برداشتن تجربه، تخصص و اشراف کامل بر روی موضوع دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی، در این زمینه نیز صاحب‌نظر هستند و دارای شرایط زیر هستند: ۱- دارای مدرک دکتری در رشته حسابداری یا مدیریت مالی باشند؛ ۲- سابقه راهنمایی پایان‌نامه ارشد یا رساله دکتری را داشته باشند؛ ۳- سابقه تدریس در دروس تحلیل آماری و روش تحقیق در مقطع تحصیلات تکمیلی داشته باشند.

در یک تحقیق کیفی تعداد شرکت‌کنندگان یک بحث آماری نیست و یک تعداد از قبل تعیین‌شده برای اندازه نمونه وجود ندارد. بلکه زمانی که توصیفات شرکت‌کنندگان به حد اشباع می‌رسد تعداد شرکت‌کنندگان نیز کامل می‌شود، به این‌ترتیب که هرگاه محقق به این نتیجه برسد که پاسخ‌های داده شده و یا مصاحبه‌های انجام‌شده با افراد مطلع به اندازه‌ای به همدیگر شباهت دارند که منجر به تکراری شدن پاسخ‌ها و یا مصاحبه‌ها شده و داده‌های جدیدی در آنها وجود ندارد، تعداد مصاحبه‌ها را کافی دانسته و دست از مصاحبه می‌کشد؛ بنابراین تعداد ۲۵ مصاحبه انجام شد ولی با توجه به اینکه روند مصاحبه با خبرگان به سمت تکرار پیش رفت و از مصاحبه ۲۱ به بعد اطلاعات جدیدی فراهم نشد و به‌عبارت‌دیگر اطلاعات به مرز اشباع رسیدند، بنابراین، مصاحبه‌ها متوقف و تحلیل مبتنی بر همان تعداد انجام شد. روش رسیدن به اشباع نظر به این شکل بود که در فرآیند تحلیل مصاحبه‌ها به‌جای اینکه تحلیل‌ها یکجا صورت گیرد به شکل تدریجی عمل و پس از هر مصاحبه‌ای فرآیند تحلیل مضمون انجام شد تا زمانی که مفهوم جدیدی حاصل نشد. پرسشنامه محقق ساخته در میان خبرگان توزیع شد. جهت ارزیابی پاسخ‌های داده شده، گویه‌های این پرسشنامه بر اساس طیف ۵ درجه‌ای لیکرت از خیلی زیاد (۵) تا خیلی کم (۱) تنظیم شد؛ بنابراین، تعداد ۲۵ پرسشنامه بین خبرگان پخش شده است. از نظرات این خبرگان برای تأیید مؤلفه‌های مرتبط با کدهای استخراج شده استفاده شد؛ بنابراین، جداول مربوط به کدها و مؤلفه‌ها در اختیار آنها قرارگرفت و در این خصوص از آنها نظرخواهی شد. مشخصات خبرگان مورد نظر در جدول (۱) ارائه شده است.

جدول ۱. ویژگی‌های خبرگان

متغیر	گروه	خبرگان	
		فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	۱۹	۷۶
	زن	۶	۲۴
سن	۴۰ تا ۴۵ سال	۴	۱۶
	۴۶ تا ۵۰ سال	۱۹	۷۶
	بالای ۵۰ سال	۲	۸
مرتبه علمی	دانشیار	۱	۴
	استادیار	۲۴	۹۶
سابقه تدریس	۱۰ تا ۱۵ سال	۵	۲۰
	۱۶ تا ۲۰ سال	۱۸	۷۲
	بالای ۲۰ سال	۲	۸
جمع		۲۵	۱۰۰

با توجه به جدول (۱) در پرسشنامه، از ۲۵ نفر افراد نمونه که جواب داده‌اند، ۱۹ نفر مرد، ۶ نفر زن بوده که نشان می‌دهد ۷۶ درصد مرد و ۲۴ درصد زن هستند. از طرفی بیشتر خبرگان (۷۶ درصد) بین ۴۶ تا ۵۰ سال سن دارند. تنها یک نفر از خبرگان در مرتبه علمی دانشیاری و ۲۴ نفر استادیار بوده‌اند. از نظر سابقه تدریس، بیشتر خبرگان (۷۲ درصد) ۱۶ تا ۲۰ سال سابقه تدریس داشته‌اند. در پژوهش حاضر به منظور واکاوی نیازهای آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی، از روش هفت مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو[1] (۲۰۰۷) برای انجام تحقیق استفاده می‌شود که این مراحل عبارتند از: بیان مسئله اصلی پژوهش، بررسی نظام‌مند متون، جست‌وجو و انتخاب مقاله‌های مناسب، استخراج اطلاعات از مقاله، تجزیه‌وتحلیل و ترکیب یافته‌ها، کنترل کیفیت و ارائه نتایج. بر اساس مراحل ذکرشده، گام اول به شرح زیر تنظیم سؤال پژوهش است:

۴-۱- گام نخست: تنظیم سؤال‌های پژوهش

اولین قدم در سبک فراترکیب، مرتب‌سازی سؤال‌ها و پرسش‌های تحقیق است. این سؤال‌ها همگی بر پایه چهار پارامتر چه چیزی، چه کسی، چه زمانی و چگونه قابل مرتب‌سازی است. در گروه‌بندی و تحلیل واکاوی نیازهای آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی مورد سؤال قرارگرفته است.

جدول ۲. سؤالات کلی جهت شروع روش فراترکیب

پارامتر	سؤال‌های پژوهش
جامعه مورد مطالعه (who)	منابع مختلف شامل انواع سطوح مقالات، کتاب و پایان‌نامه که در آن به تشریح و شناسایی نیازهای آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی پرداخته‌اند.
هدف پژوهش (what)	واکاوی نیازهای آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی
روش انجام پژوهش (who)	بررسی پیشینه نیازهای آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی و دسته‌بندی مؤلفه‌ها و مفاهیم شناسایی‌شده.
بازه زمانی پژوهش (when)	کلیه منابع و مقاله‌های موجود بین سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۲۴ میلادی و ۱۳۸۹ تا ۱۴۰۲ شمسی

با توجه به موارد ذکرشده سؤالات اصلی پژوهش به شرح زیر هست:

۱. نیازهای آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی چیست؟

۲. اولویت‌بندی و طبقه‌بندی نیازهای آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی به چه صورت است؟

۴-۲- گام دوم: بررسی نظام‌مند متون

در این مرحله پژوهشگر به جستجوی سیستماتیک مقالات منتشرشده در مجلات علمی مختلف و معتبر داخلی و خارجی و همچنین منابع عمومی و سراچه‌های سازمان‌های معتبر خارجی و داخلی با هدف تعیین اسناد معتبر، موثق و مرتبط درباره زمانی مناسب می‌پردازد. یکی از تنگناهای این پروژه عدم دستیابی کامل به منابع علمی بین‌المللی در حوزه نیازهای آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی بود. ابتدا کلمات کلیدی مرتبط را گزینش می‌کند. به این منظور واژگان کلیدی که در جدول ۳ ارائه شده به زبان فارسی و انگلیسی مورد جستجو قرارگرفته‌اند. برای پاسخگویی به سؤال‌های ذکر شده در پژوهش از جستجور در پایگاه‌های «اسکوپوس»، «امرالد»، «ساینس دایرکت»، «اسپرینگر»، «پروکوئست» و «گوگل اسکولار» برای منابع لاتین و در پایگاه‌های «سیویلیکا»، «علم نت»، «مگیران» و «نورمگز» برای منابع فارسی استفاده شده است.

[1] Sandelowski & Barros

در پایگاه‌های داده معرفی‌شده با استفاده از واژگان و اصطلاحات کلیدی جست‌وجو شدند و تمامی مقالات بر اساس ارتباط عنوان مقاله با آنها در یک فایل صفحه گسترده جمع‌آوری شدند ۱۴۸ منبع یافت شده است.

جدول ۳. کلیدواژه‌های مورداستفاده برای جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی

واژه‌های کلیدی	
فارسی	انگلیسی
روش پژوهش کمی و کیفی	Quantitative and qualitative research method
نیازهای آموزش حسابداری	Accounting Education Needs
دانش و مهارت	Knowledge and Skills
تحصیلات تکمیلی حسابداری	Postgraduate Accounting Education
نیازسنجی حسابداری	Accounting Needs Assessment

۴-۳- گام سوم: جست‌وجو و انتخاب متون مناسب

در این مرحله منابع یافت شده در مرحله قبل به صورت گام به گام بر اساس معیارهای پذیرش یا عدم پذیرش مقالات بررسی می‌گردند. معیارهای پذیرش شامل مقالات چاپ شده در مجلات معتبر به زبان فارسی و انگلیسی با موضوع نیازهای آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی بوده است. در این مرحله، ۱۴۸ مقاله یافت شده به طور دقیق طی چند مرحله مورد بازبینی قرار می‌گیرند تا مشخص گردد کدام یک با سؤالات پژوهش متناسب هستند؛ بنابراین، مقالاتی که ارتباطی با سؤالات ندارند، طی این مراحل کنار گذاشته می‌شوند تا در نهایت، مرتبط‌ترین مقالات برای استخراج پاسخ سؤالات مشخص گردند. فرایند بازبینی شامل بررسی عنوان مقالات، چکیده و محتوای آنهاست و در هر مرحله تناسب با معیارهای پذیرش مورد بررسی قرار می‌گیرد. در این پژوهش مراحل فرایند بازبینی به شرح زیر بوده است:

۱. عنوان مقالات آنها بررسی شده و مقالاتی که ارتباطی با سؤالات پژوهش نداشتند، کنار گذاشته شدند. در این مرحله، ۵۶ مقاله به دلیل عدم ارتباط با سؤالات پژوهش کنار گذاشته شدند و ۹۲ مقاله برای بررسی بیشتر وارد مرحله ۲ شدند.

۲. در مرحله دوم، تعداد کل مقالات انتخابی ازلحاظ مناسب بودن چکیده با موضوع پژوهش موردبررسی و ارزیابی قرارگرفته‌اند که درنهایت تعداد، ۲۰ مقاله ازلحاظ چکیده نامناسب حذف شد و ۷۲ مقاله باقی ماند.

۳. در مرحله سوم، تعداد کل مقالات انتخابی ازلحاظ مناسب بودن محتوا با موضوع پژوهش موردبررسی و ارزیابی قرارگرفته‌اند که درنهایت تعداد، ۳۰ مقاله ازلحاظ چکیده نامناسب حذف شد و ۴۲ مقاله باقی ماند.

۴. در این مرحله تعداد ۳۶ مقاله باقی‌مانده مورد ارزیابی و ۸ مقاله بعد از ارزیابی نهایی عدم برخورداری از ویژگی‌های موردنظر پژوهشگر که می‌بایست داشته باشند حذف شد و در نهایت، تعداد ۳۴ منبع برای ورود به مرحله بعد باقی ماند.

۵. مقالات باقی‌مانده می‌بایست به لحاظ کیفیت محتوا مورد بررسی قرار گیرند. کیفیت با سؤالاتی مانند اهداف پژوهش، منطق روش، طرح پژوهش، روش نمونه‌برداری، جمع‌آوری داده‌ها، انعکاس‌پذیری یا رابطه میان محقق و مشارکت‌کنندگان، ملاحظات اخلاقی، دقت تجزیه‌وتحلیل داده‌ها، بیان واضح و روشن یافته‌ها و ارزش پژوهش سنجیده می‌شود. هنگام استفاده از این ابزار، مقالات مطالعه شده و برای هر مقاله به لحاظ دارا بودن ویژگی‌های بالا امتیازی بین ۱ تا ۵ اختصاص می‌یابد. بر اساس مقیاس ۵۰ امتیازی «کسب»، محقق سیستم امتیازبندی زیر را مطرح کرده و مقالات را بر اساس درجه کیفی آنها دسته‌بندی می‌کند. خیلی خوب (۵۰-۴۱)، خوب (۴۰-۳۱)، متوسط (۳۰-۱۲)، ضعیف (۱۱-۰).

پس از شناسایی و انتخاب منابع مناسب در این مرحله تک‌تک مقالات منتخب مورد بررسی دقیق و چند باره قرارگرفته

و اطلاعات مرتبط با موضوع پژوهش از آنها استخراج شد و سپس مقالات بر اساس نام نویسندگان، سال انتشار و عنوان مقالات دسته‌بندی‌شده‌اند. جدول ۴ استخراج کدها از ۳۴ مقالات منتخب را نشان می‌دهند.

جدول ۴. لیست مقالاتی که با استفاده از برنامه مهارت‌های ارزیابی حیاتی ارزیابی شدند

عنوان	نویسنده/ سال	نماد
تأثیر راهبرهای انگیزشی بر جامعه‌پذیری حرفه‌ای دانشجویان حسابداری مقاطع تحصیلات تکمیلی	حمیدی زاده و همکاران (۱۴۰۲)	F۰۱
آموزش مبتنی بر هوش چندگانه در کلاس حسابداری، بهبود عملکرد، انگیزه و مهارت دانشجویان؛ تجربه‌ای نوین	طیبی راد و همکاران (۱۴۰۱)	F۰۲
بررسی ابعاد درگیری تحصیلی دانشجویان حسابداری در برنامه‌های آموزش الکترونیکی دانشگاه‌ها	عرب مازار یزدی و محمودی (۱۴۰۱)	F۰۳
ارزشیابی کیفیت درونی برنامه درسی حسابداری مدیریت در ایران: از دیدگاه استادان و دانشجویان این رشته	دیانتی دیلمی و همکاران (۱۴۰۱)	F۰۴
تأثیر بهزیستی روان‌شناختی بر رضایت تحصیلی دانشجویان تحصیلات تکمیلی رشته حسابداری با نقش میانجی خودکارآمدی	نعمتی کشتلی (۱۴۰۱)	F۰۵
بررسی میزان آشنایی دانشجویان دکتری حسابداری با روش‌شناسی تحقیق در ایران	علی اصفهانی و همکاران (۱۴۰۱)	F۰۶
تأثیر آموزش حسابداری مدیریت به شیوه شبیه‌سازی ایفای نقش، بر یادگیری و یاد داری دانشجویان	طیبی راد و همکاران (۱۴۰۰)	F۰۷
تأثیر محیط یادگیری، راهبردهای شناختی و انگیزشی بر جامعه‌پذیری حرفه‌ای (مطالعه موردی: دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی رشته حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی)	حمیدی زاده و همکاران (۱۴۰۰)	F۰۸
مقایسه اثرگذاری روش آموزشی ترکیبی و چهره به چهره بر عملکرد دانشجویان رشته حسابداری	طباطبائیان و مشایخ (۱۴۰۰)	F۰۹
ارائه مدلی برای توسعه توانمندی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی با توجه به تغییرات بنیادی نظام آموزش عالی در آینده	زمانی مقدم و همکاران (۱۳۹۸)	F۱۰
بررسی تناسب محتوا و شیوه‌های آموزش حسابداری (کارشناسی ارشد) با مهارت‌های مورد نیاز بازار کار: از دیدگاه دانشجویان، استادان دانشگاه و اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران	جامعی (۱۳۹۷)	F۱۱
بررسی عوامل مؤثر بر گرایش دانشجویان ارشد حسابداری به سرقت علمی	ناصری و فتحی (۱۳۹۷)	F۱۲
بررسی درجه اثربخش بودن آموزش حسابداری در دانشگاه‌ها و عوامل مؤثر بر آن با استفاده از کارت ارزیابی متوازن	دیانتی دیلمی و پاکزاد (۱۳۹۶)	F۱۳
بررسی «شکاف انتظار – عمل» آموزش مهارت‌های حرفه‌ای در دانش‌آموختگان رشته حسابداری (با تأکید بر دوره کارشناسی)	فخاری و دادگر (۱۳۹۶)	F۱۴
تبیین عوامل مؤثر بر عدم تمایل دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری به تحقیق و پژوهش	سلیمانی و همکاران (۱۳۹۳)	F۱۵
تعیین اولویت‌ها و نیازهای آموزشی محتوای دروس حسابداری از دیدگاه دانشجویان، استادان دانشگاه، شاغلین در حرفه و ارائه الگویی مؤثر	رهنمای رود پشتی و همکاران (۱۳۸۹)	F۱۶
دانش و مهارت‌های مورد نیاز برای دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی حسابداری دیدگاه استادان دانشگاه، شاغلان در حرفه و دانشجویان حسابداری (بررسی موردی: استان آذربایجان غربی)	مجتهد زاده و همکاران (۱۳۸۹)	F۱۷
The case for scaling authentic learning across undergraduate and postgraduate research skills course	Pallant et al (2024)	F۱۸
Challenge and learning in honours education: a quantitative and qualitative study on students' and teachers' perceptions	Haenen et al (2024)	F۱۹
Higher education system and doctoral programmes: a renewed multi-criteria evaluation model of European Accounting Doctoral Programmes	Vinciguerra et al. (2024)	F۲۰
Expectations gap, market skills, and challenges of accounting education in Saudi Arabia	Alsughayer & Alsultan (2023)	F۲۱
The quantitative and qualitative study of the effectiveness of the problem-based learning approach in teaching research methods	Kaedi et al (2023)	F۲۲
Journey Towards Entrepreneurship Education-A Qualitative & Quantitative Perspective	Lonappan & Aithal (2023)	F۲۳

نماد	نویسنده/ سال	عنوان
F۲۴	Khemiri (2021)	Knowledge and Skills Required in Accounting Education: A Comparative Study
F۲۵	Ezer & Aksüt (2021)	Opinions of Graduate Students of Social Studies Education about Qualitative Research Method
F۲۶	Aryanti & Adhariani (2020)	Students' perceptions and expectation gap on the skills and knowledge of accounting graduates
F۲۷	Rahman (2016)	The advantages and disadvantages of using qualitative and quantitative approaches and methods in language “testing and assessment” research: A literature review
F۲۸	Alshbili & Elamer (2020)	The vocational skills gap in accounting education curricula: Empirical evidence from the UK
F۲۹	Dolce et al., (2020)	The soft skills of accounting graduates: Perceptions versus expectations
F۳۰	Daniel et al., (2018)	Postgraduate conception of research methodology: implications for learning and teaching.
F۳۱	Osmani et al., (2017)	Examining graduate skills in accounting and finance: The perception of Middle Eastern students
F۳۲	Amirul et al., (2017)	Information technology knowledge and skills for accounting graduates: An insight from public accounting firms
F۳۳	Sithole (2015)	Information Technology Knowledge and Skills Accounting Graduates Need.
F۳۴	Uyar & Gungormus (2011)	Professional knowledge and skills required for accounting majors who intend to become auditors: Perceptions of external auditors

۴-۴-گام چهارم: استخراج اطلاعات مقالات

در سراسر فراترکیب محقق به منظور دستیابی به کدها به طور پیوسته مقالات منتخب و نهایی شده را چند بار مطالعه نموده است. در پژوهش محقق کد اولیه حاصل از گزاره‌های کلامی را شناسایی و براساس مراجع یافت شده در جدولی ارائه و در اختیار خبرگان برای دریافت نظرات آنان و فهرست کدهای منتخب قرار داده است. در جدول ۵ نمونه‌هایی از استخراج کدها از مقالات منتخب آورده شده است.

جدول ۵. نمونه‌هایی از استخراج کدها از مقالات منتخب

مؤلفه‌های استخراج شده	عنوان	محقق/ سال
آشنایی با تجزیه‌وتحلیل داده‌های اساسی و استنباط جداول و نمودارها	The case for scaling authentic learning across undergraduate and postgraduate research skills course	Pallant et al., (2024)
تدوین مقاله و پایان نامه با رویکرد رفع تکلیف و اخذ مدارک و مدارج علمی	تأثیر راهبرهای انگیزشی بر جامعه‌پذیری حرفه‌ای دانشجویان	حمیدی‌زاده و همکاران (۱۴۰۲)
و عدم توجه به مسئله تولید علم و همچنین تقلید و عدم خلاقیت و نوآوری	حسابداری مقاطع تحصیلات تکمیلی	
اشاره به منابع جدیدتر و به روز تر، استفاده از منابعی که ارتباط مشخصی	بررسی میزان آشنایی دانشجویان دکتری حسابداری با	علی اصفهانی و همکاران (۱۴۰۱)
با موضوع پژوهش داشته باشد	روش‌شناسی تحقیق در ایران	

۵- یافته‌ها

۵-۱- گام پنجم: تجزیه‌وتحلیل و تلفیق یافته‌ای کیفی

گام پنجم در روش فراترکیب نتایج کیفی پژوهش است. در طول تجزیه‌وتحلیل، محقق به دنبال موضوعات و تم‌هایی است که در بین مقالات موجود در فراترکیب پدیدار شده است. این قسمت به‌عنوان بررسی موضوعی شناخته می‌شود. ابتدا پژوهشگر برای کلیه عوامل پیداشده از بررسی‌ها کد در نظر می‌گیرد و سپس با توجه به مفاهیم نهفته در هر یک از این کدها، مفاهیمی استخراج‌شده را در یک مفهوم مشابه با توجه به نزدیکی معانی و مفهومی به یکدیگر، دسته‌بندی می‌کند. به‌این‌ترتیب مفاهیم پژوهش شکل داده شده است.

با توجه به توضیح فوق، در این مرحله از پژوهش حاضر نخست عوامل استخراج‌شده از ۳۴ مقاله یاد شده به عنوان کد در نظر گرفته شده و در ادامه کدهای مورد نظر در مفهومی همانند و مشابه با توجه معنای هر یک از آنها، تعریف شده است؛ در نهایت مفاهیم مشابه در مقولات توجیه‌کننده گروه بندی شد تا محورهای تبیین‌کننده عوامل مؤثر بر واکاوی نیازهای آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی در قالب مؤلفه‌های پژوهش شناسایی شوند. در جدول ۶ مقوله‌های اصلی و کدهای مربوط به نیازهای آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی حاصل از تحلیل کیفی ارائه شده است.

جدول ۶. کدهای شناسایی‌شده برای شاخص‌های نیازهای آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی

ابعاد	مؤلفه	مفاهیم
کمی و اقتصادسنجی	آزمون فرضیه‌ها	انجام آزمون ریشه واحد، انجام ناهمسانی واریانس، عدم وجود خودهمبستگی، تصادفی بودن پسماندها و همخطی، آزمون فرض میانگین جامعه نرمال، آزمون آماری و سطح معناداری، آشنایی با اصطلاح فرض صفر، انجام آزمون خطای استاندارد میانگین.
	تحلیل رگرسیون	نحوه تحلیل رگرسیون چندگانه، شناخت فروض کلاسیک رگرسیون، انجام رگرسیون غلتان، شناخت انواع رگرسیون‌های داده‌های ترکیبی، آشنایی با ماهیت رگرسیون لجستیک، تخمین رگرسیون با متغیر تعدیل گر مجازی، تخمین رگرسیون خود همبسته با وقفه توزیعی، صفر بودن میانگین مقادیر خطا، همسان بودن واریانس مقادیرخطا، تشخیص هم‌خطی
	بررسی متغیرها	آشنایی با متغیرهای مجازی و کاربردهای آن، شناخت اجزا ثابت و متغیر در متغیرهای تصادفی، سطح معناداری متغیرها، انجام آزمون پایایی متغیرها، ارزیابی ضرایب متغیرها، شناسایی انواع متغیر و تعیین نقش آنها، تبدیل متغیر کمی به متغیر مجازی، گزینش متغیرهای کنترل، دسته بندی متغیرها از لحاظ نوع مقادیر و ساختار مدل آماری، شناسایی متغیر کمّی و کیفی
	شناخت مدل‌های آماری	شناخت مدل‌های سری زمانی، شناخت مدل‌های غیرخطی و برآورد مدل‌های معادلات همزمان، شناخت مدل رگرسیون دو مرحله‌ای فاما- مک بث، شناخت مدل‌های ایستا وپویا، شناخت مدل لاجستیک باینری، مدل خطی تعمیم‌یافته، آشنایی با مدل‌سازی استاندارد کلاسیک، شناخت مدل‌های درختی و ماشین بردار پشتیبان
	تحلیل داده‌ها	آشنایی با تجزیه وتحلیل داده‌های اساسی و استنباط جداول ونمودارها، روش صحیح تهیه وتفسیر آمارتوصیفی، تحلیل دنباله‌ای از نقاط داده‌ای جمع‌آوری شده در یک بازه زمانی، ارزیابی ستون‌های داده‌ای که فرمول محور هستند، آشنایی با کاربرد پایتون در تحلیل داده، کاربرد مایکروسافت اکسل در تحلیل داده، یادگیری فرایندهای جمع‌آوری تا ذخیره‌سازی و مصورسازی
کیفی	آشنایی با طرح تحقیق، ابعاد شناختی و فلسفی پژوهش‌های کیفی	پیوند مستمر پژوهشگر با واقعیت‌های موجود در محیط پژوهش کیفی، کسب آمادگی لازم جهت کشف مفاهیم تازه، کسب شناخت دقیق‌تر از موضوع پژوهش، مطالعه عمیق‌تر جامعه پژوهش، ثبت واقعیت به طوریکه از سوی پاسخگویان دیده و تجربه شده باشد، رجوع به واقعیت بدون تصورات از پیش پنداشته شده یا مدل‌ها و الگوهای از پیش ساخته شده، برخورداری از اصالت دیدگاه افراد مورد مطالعه به جای دیدگاه محقق، توصیف سیستم معانی مشترک پاسخگویان به صورت دقیق عمیق و همه جانبه
	مراحل انجام پژوهش با استفاده از روش کیفی	شناخت نحوه ارائه یک تئوری جدید، کدگذاری داده‌ها و تحلیل استقرایی، تعیین قابلیت اطمینان داده‌های میدانی، استفاده از تم مشخص کردن تجارب شخصی مشارکت کنندگان به وسیله بینش عمومی از کل داده‌ها، استفاده از فنون نمونه گیری تصادفی به جای نمونه گیری هدفمند، مطالعه واقعیت از درون به جای بیرون، تفسیر اطلاعات به جای تحلیل آماری داده‌ها، درک معنای مستتر در رفتارها، انتخاب گروهی که مسئله در مورد آنها مطالعه خواهد شد.
مقاله نویسی	نگارش و تنظیم مقاله علمی	توانایی نگارش پیشینه پژوهش به صورت انتقادی، استفاده مناسب از جداول و نمودارها، ارائه دلیل منطقی برای انجام پژوهش مورد نظر، آشنایی با لزوم پشتیبانی شدن تک تک فرضیه و مدل‌ها در مبانی نظری، ارائه مستند تعارف مفهومی وعملیاتی و بیان تعریف همه واژه‌های اصلی به کار رفته در عنوان وفرضیات، آشنایی با چالش‌ها و خطاهای مرسوم، پرهیز از عجله در ارسال مقاله به مجلات معتبر علمی، تدوین عنوان و چکیده تأثیرگذار، ویرایش حرفه‌ای مقاله پیش از ارسال مقاله، تسلط علمی مؤلف به موضوع مقاله.
	گزارش نتایج	ارائه صحیح، دقیق، روشن و مختصر نتایج پژوهش، توانایی بحث و نتیجه‌گیری از یافته، مقایسه کردن یافته‌ها با پیشینه نظری و تجربی، توضیح روشن و روان کاربرد نتایج پژوهش برای هر یک از گروه استفاده کننده، ذکر دقیق نقاط تمایز پژوهش و نبود مقاله منتشر شده مشابه، توانایی تفسیر آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش، ارائه تفاسیر مناسب در مورد نتایج آزمون هر یک از فرضیه‌ها، شناسایی خلأ موجود در پژوهش‌های پیشین و اهداف پژوهش (دانش شکافی)، ارائه پیشنهادهای کاربردی از یافته‌ها و پیشنهادهایی برای تحقیقات آتی.
	تسلط کامل به برنامه ویراستیاری	نگارش و ویرایش مقاله بدون غلط‌های دستور زبان، نگارش مقاله بر اساس فرمت‌های مختلف نشریات، رعایت نکات نگارشی همانند فونت و اندازه و فاصله و غلط املایی در متن، آشنایی با روش‌های صحیح ارجاع دهی، درست و بجا بکار بردن علائم نگارشی به ظاهر پیش پا افتاده، اصلاح نیم فاصله‌های رعایت نشده در متن و یا اعرابی که به اشتباه گذاشته شده، تبدیل واژه‌هایی

ابعاد	مؤلفه	مفاهیم
		که به صورت فینگلیش (یا کلمات فارسی که با حروف انگلیسی نوشته شده است) به زبان فارسی، بررسی متن از لحاظ اشتباهات احتمالی املایی، تبدیل ارقام عربی به معادل فارسی.
پایان نامه نویسی	آشنایی با ادبیات و پیشینه پژوهش	دستیابی به یک چارچوب نظری بر اساس پیشینه نظری و عملی به منظور تدوین نظریه، شناسایی شیوه عملیاتی کردن متغیرها و روش‌های پژوهش در مطالعات پیشین، پرهیز از ارائه مباحث غیرمرتبط و بدیهیات، حفظ انسجام و سازماندهی منطقی مطالب، اشاره به منابع جدیدتر و به روز تر، استفاده از منابعی که ارتباط مشخصی با موضوع پژوهش داشته باشد، دستیابی به مبنایی برای تدوین و توسعه فرضیه‌های پژوهش، تفکیک صحیح پیشینه نظری و عملی.
	آشنایی با روش‌شناسی پژوهش	اشاره به تمامی آزمون‌ها و روش‌های آماری و بیان دلایل مورد استفاده در پایان نامه، بیان صحیح نوع و روش پژوهش از ابعاد مختلف، ذکر صحیح اعضای جامعه پژوهش و بیان کردن دلایل انتخاب جامعه آماری، ذکر روش انتخاب نمونه و تعیین حجم آن، بیان صحیح معیار اندازه گیری متغیرها، تعیین نقش متغیرها شامل مستقل وابسته، ارائه مدل‌های رگرسیونی و مفهومی، معرفی ابزار و نرم افزارهای آماری
	آشنایی با تحلیل داده‌ها	ارائه نتایج در قالب جداول و نمودار، نشان دادن فرایند دسته بندی و تحلیل داده‌ها، استخراج اطلاعات جدول‌ها از خروجی‌های نرم افزارهای آماری، ارائه نتایج آزمون‌های اضافی، تحلیل توصیفی داده‌ها، انجام آزمون‌های مربوط به داده‌های پانل شامل چاو و هاسمن، اندازه گیری متغیرها به شکل صحیح و آماره‌های متناسب با متغیرهای کمی و کیفی، ارائه صحیح نتایج آماری.
	آشنایی با بحث و نتیجه‌گیری	مقایسه نتایج با نظریه‌های پژوهش و انتظارات اولیه پژوهشگر، بیان دلایل احتمالی رد فرضیه‌ها، ارائه پیشنهادهایی به افراد گروه‌ها و سازمان‌های ذینفع و مرتبط با موضوع پژوهش با استفاده از نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها، پرهیز از ارائه پیشنهادهایی به شکل دستوری و الزامی و بزرگ نمایی کردن پیشنهادهای کاربردی، مقایسه نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها با دو معیار انتظار اولیه پژوهشگر و پژوهش‌های پیشین، پیشنهاد موضوع‌های مرتبط با کار انجام شده که در آینده می‌تواند توسط پژوهشگران در جهت تکمیل و گسترش نتایج انجام شود.
اخلاق پژوهش	مفهوم سرقت ادبی و اهمیت روش‌های تشخیص و اجتناب از آن	استفاده از نوشته‌های دیگر پژوهشگران بدون استناد مناسب یا کسب اجازه، عدم انطباق کامل همه استنادها به فهرست منابع، عدم رعایت اصول ساختاری و محتوایی پژوهش مانند مراجعه به منابع اصلی، خودداری از حذف و دستکاری اطلاعات اصلی منابع، خودداری از بهره‌برداری مالی از کارهای دیگران بدون اینکه منفعتی نصیب‌شان شود، فراموش نشدن پارافریز متن.
	به کارگیری استانداردهای اخلاقی	عدم افشای اطلاعات محرمانه افراد و سازمان‌های مشارکت کننده در پژوهش، احترام به عالمان در نقد دیدگاه‌های آنها، شجاعت در پیمودن راه‌های نرفته و نقد دیدگاه نام آوران، توافق در مورد ترتیب اسامی که باید بر اساس سهم هریک از نویسندگان در نگارش مقاله و مشارکت خلاقانه آنها باشد نه بر اساس جایگاه یا سوابق افراد. خودداری از اینکه داده‌های مقاله پیشین را با اندکی تغییر در متن در مقاله‌ای با عنوان جدید به چاپ رساندن.
	فضایل اخلاقی در پژوهش	کسب شهرت و درآمد، توجه به نقش پیش فرض‌های ارزشی، حقیقت جویی در پژوهش، توجه قرار دادن اصل بی طرفی در پژوهش، تحمیل نکردن دیدگاه‌ها خواسته‌ها و اغراض شخصی یا صنفی خود بر موضوع تحقیق، با شوق و ذوق و نشاط در پی حل مسئله بودن و هرگز خستگی و کسالت به خود راه ندادن، انجام پژوهش به صورت گروهی، تصحیح انگیزه و نیت و شهامت در پژوهش
	آسیب شناسی اخلاقی پژوهش	استفاده از داده‌های نامعتبر و غیر واقعی و یا دستکاری در داده‌ها، بیان ناقص یافته‌ها یا انتشار نتایج به نفع یک گروه یا سازمان، عدم آشنایی با روش‌های نوین تحقیق به خاطر نبود آموزش تحقیق محور، تدوین مقاله و پایان نامه با رویکرد رفع تکلیف و اخذ مدارک و مدارج علمی و عدم توجه به مسئله تولید علم و همچنین تقلید و عدم خلاقیت و نوآوری، انجام کارهای تکراری و مشابه و عدم اطلاع مراکز و پژوهشگران از فعالیت‌های علمی همدیگر و فقدان بانک‌های اطلاعاتی جامع موضوعات مورد پژوهش
کسب دانش در زمینه‌های مختلف مورد نیاز حسابداری	آشنایی با مباحث مالیاتی	آشنایی با مبحث مالیات بر درآمد، شناخت مشمولان مالیات و معافین از مالیات، ثبت نام در نظام مالیات بر ارزش افزوده و ارائه اظهارنامه ارزش افزوده، شناخت معافیت مالیاتی درآمدهای حقوقی، شناخت مالیات بر درآمد املاک و مستغلات، شناخت وظایف مودیان مالیاتی، شناخت مهلت تسلیم اظهارنامه مالیاتی.
	آشنایی با خدمات حسابرسی	آشنایی با ویژگی‌های حسابرسان و مؤسسات حسابرسی و تفاوت‌های بین آنها و فعالیت‌هایشان و همچنین توانایی‌های شخصی حسابرس مانند توانایی‌های ارتباطی و مهارت‌های خاص، آشنایی با نحوه تنظیم گزارش حسابرسی برای طرح و بررسی توسط مدیران، آشنایی با حسابرسی مالیاتی و ارائه گزارش مربوطه، آشنایی با ارائه گزارشات حسابرسی افزایش سرمایه.
	آشنایی با مبحث سرمایه‌گذاری مالی	آشنایی با تحلیل بنیادی و تأثیر آن بر تصمیم‌های سرمایه‌گذاری، آشنایی با اصول تابلوخوانی، آشنایی با اصول تشکیل سبد سرمایه‌گذاری و روش‌های ارزیابی و مدیریت آن، آشنایی با تحلیل تکنیکال و شیوه ارزیابی روند حرکت قیمت سهام و پیش‌بینی آینده آن، انتخاب کارگزاری مناسب برای خرید و فروش سهام در بورس، آشنایی با سرمایه‌گذاری خطرپذیر (کسب و کارهای نوپا یا استارتاپ‌ها)

۵-۲- گام ششم: کنترل کیفیت و تحلیل محتوا

برای کنترل کیفیت جهت پایایی مقالات منتخب از روش توافق بین ارزیاب‌ها استفاده می‌شود، به این ترتیب که محقق دیگری این مقاله را موردبررسی قرار می‌دهد. چنانچه نظر این دو ارزیاب به هم نزدیک باشد، نشان‌دهنده پایایی است.

برای ارزیابی پایایی با این روش از ضریب کاپای کوهن استفاده می‌شود. اگر مقدار این ضریب از ۰/۷ بیشتر باشد، توافق مناسب بین دو ارزیاب وجود دارد (رت و همکاران[1]، ۲۰۱۹). نتایج تحلیل‌های حاصل از نرم‌افزار SPSS در جدول ۷ نشان داده شده است. همان‌طور که در جدول ۷ مشاهده می‌شود ضریب کاپا برابر ۰/۸۵۰ است که مبین توافق خوب بین دو ارزیاب در خصوص مقالات منتخب است و بر پایایی مناسب آنها دلالت دارد.

جدول ۷. مقادیر اندازه توافق

	مقدار	سطح معناداری
کاپای مقدار توافق	۰/۸۵۰	۰/۰۰۱
تعداد موارد	۲۸	

همچنین برای ارزیابی پایایی مفاهیم استخراجی نیز می‌توان از روش توافق بین دو کدگذار استفاده کرد، بدین‌صورت که جهت کدگذاری اولیه علاوه بر کدگذاری خود محقق از محقق دیگری خواسته می‌شود تا همان متنی را که خود محقق کدگذاری نموده را بدون آگاهی از کدهای پژوهشگر و به‌صورت مستقل کدگذاری نماید، در صورت نزدیکی کدهای استخراجی دو محقق به هم نشان‌دهنده توافق بیش‌ازحد بین دو کدگذار و بیان‌کننده پایایی است (دیلمی، ۱۳۸۹). همانطور که پیش‌تر ذکر شد، برای ارزیابی پایایی ضریب کاپای کوهن استفاده می‌شود؛ اگر مقدار این ضریب بزرگ‌تر از ۰/۷ باشد، توافق مناسب بین دو کد گزار وجود دارد. بر اساس جدول (۸) مقدار ضریب کاپای حاصل‌شده برابر ۰/۷۰۳ که مبین توافق خوب بین نتایج کدگذاری دو کدگذار است و بر پایایی مناسب این پژوهش دلالت دارد. از سوی دیگر چون برای شاخص کاپا سطح معناداری کوچک‌تر از ۰/۰۵ است، بنابراین، سطح توافق، موردپذیرش و معتبر است به‌عبارت‌دیگر فرض ارتباط میان کدهای استخراجی توسط محقق و کدگذار دیگر تأیید و یکتایی کدهای استخراج‌شده رد می‌شود، بنابراین می‌توان ادعا کرد که کدهای استخراجی از پایایی کافی برخوردار است.

جدول ۸ کنترل کیفیت تحلیل

شاخص‌های کنترل کیفیت تحلیل	مقدار به‌دست‌آمده
ضریب هولستی	۰/۸۶۵
ضریب پی اسکات	۰/۷۲۳
شاخص کاپای کوهن	۰/۷۰۳
آلفای کریپندروف	۰/۸۱۹

میزان همبستگی به‌دست‌آمده از دیدگاه خبرگان با محاسبه ضریب هولستی یا «درصد توافق مشاهده‌شده» ۰/۸۶۵ است که مقدار قابل‌توجهی است. با توجه به ایراداتی که به روش هولستی وارد است شاخص پی- اسکات نیز محاسبه‌شده است که میزان آن ۰/۷۲۳ به‌دست‌آمده است. چهارمین شاخص برآورد اعتبار تحقیقات کیفی شاخص کاپای کوهن است. شاخص کاپای کوهن در این مطالعه ۰/۷۰۳ به‌دست‌آمده است. در نهایت نیز از آلفای کریپندروف استفاده‌شده است و میزان آن در این مطالعه ۰/۸۱۹ برآورد شده است. همچنین در این پژوهش، روش‌های ذیل برای نگهداری کیفیت پژوهش در نظر گرفته شد:

- ✓ در سراسر پژوهش، تلاش شد توضیحات مشخص‌شده و آشکار برای گزینه‌های تحقیق عرضه گردد.
- ✓ از هر دو روش جستجوی الکترونیک و دستی برای جستجوی بررسی‌ها بهره‌مند شد.

[1] Raadt

۵-۳- گام هفتم: ارائه گزارش و یافته‌های پژوهش

در این گام از سبک فراترکیب، نتایج مراحل قبل ارائه می‌شود. در ادامه به شناسایی شاخص‌های پژوهش پرداخته می‌شود. از شاخص‌های استخراج‌شده از متون مقالات مرتبط، با حذف شاخص‌های هم‌معنی و پرتکرار و در نهایت با مقوله و دسته‌بندی شاخص‌های نهایی، ۲۱ مؤلفه و ۱۵۸ کد حاصل شد. در این مرحله از کدگذاری، مقوله‌های اصلی و فرعی پژوهش مشخص شدند. در این مرحله جهت نشان دادن میزان پشتیبانی تحقیق‌های گذشته از یافته‌های این تحقیق به‌صورت آماری، از روش آنتروپی شانون استفاده شد. در مبحث پردازش داده‌ها در زمینه تحلیل کیفی بر پایه روش آنتروپی شانون، پردازش داده‌ها به‌صورت کمی و کیفی انجام می‌شود. برای اندازه‌گیری عدم اطمینان که به‌وسیله یک توزیع احتمال بیان می‌شود از شاخص آنتروپی استفاده می‌شود. با شناسایی شاخص‌های تحقیق بر پایه تجزیه‌وتحلیل محتوا و نیز شناخت مقیاس‌های تجزیه‌وتحلیل (کلمه‌ها و مضامین)، از روش آنتروپی شانون برای تجزیه‌وتحلیل داده‌ها به‌صورت روابط زیر بهره‌برداری خواهد شد:

ابتدا بر اساس تحلیل محتوا می‌بایست فراوانی هریک از مقوله‌های شناسایی‌شده مشخص گردد. ماتریس فراوانی‌های موردنظر باید به هنجار شود. برای این منظور از روش نرمال‌سازی خطی رابطه (۱) استفاده می‌شود:

$$n_{ij} = \frac{x_{ij}}{\sum x_{ij}}$$ رابطه (۱)

درجه یا مرتبه اطلاعاتی هر مقوله بایستی ارزیابی گردد. برای این منظور از رابطه (۲) و (۳) استفاده می‌شود:

$$k = \frac{1}{Ln(a)};\ \mathrm{a} = \text{تعداد گزینه‌ها}$$ رابطه (۲)

$$E_j = -k\sum\left[n_{ij}LN(n_{ij})\right]$$ رابطه (۳)

ضریب اهمیت هر مقوله بایستی ارزیابی گردد. هر مقوله که دارای درجه یا مرتبه اطلاعاتی بیشتری باشد، از درجه اهمیت بالاتری بهره‌مند است. برای محاسبه ضریب اهمیت هر مقوله از رابطه (۴) استفاده می‌شود:

$$W_j = \frac{E_j}{\sum E_j}$$ رابطه (۴)

بنابراین، در مرحله نخست پس از تشکیل ماتریس تصمیم امتیازات به‌دست‌آمده مربوط به مسئله مورد نظر در جدول ۹ ارائه شده است:

جدول ۹. تعیین میزان اهمیت و تأکید پژوهش‌های گذشته

کد	فراوانی	$\sum P_{ij} \times knP_{ij}$	عدم اطمینان Ej	ضریب اهمیت Wj	رتبه
شناسایی خلأ موجود در پژوهش‌های پیشین و اهداف پژوهش (دانش شکافی)	۲۵	-۰/۰۷۲۳	۰/۰۱۴۲	۰/۰۱۲۷	۱
اندازه گیری متغیرها به شکل صحیح و آماره‌های متناسب با متغیرهای کمی وکیفی	۲۵	-۰/۰۷۲۳	۰/۰۱۴۲	۰/۰۱۲۷	۱
ارائه صحیح نتایج آماری	۲۴	-۰/۰۷۰۲	۰/۰۱۳۸	۰/۰۱۲۳	۲
ارائه تفاسیر مناسب در مورد نتایج آزمون هر یک از فرضیه‌ها	۲۳	-۰/۰۶۷۹	۰/۰۱۳۴	۰/۰۱۱۹	۳
ارائه پیشنهادهایی به افراد گروه‌ها و سازمان‌های ذینفع و مرتبط با موضوع پژوهش با استفاده از نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها	۲۲	-۰/۰۶۵۷	۰/۰۱۲۹	۰/۰۱۱۵	۴
آشنایی با روش‌های صحیح ارجاع دهی	۲۲	-۰/۰۶۵۷	۰/۰۱۲۹	۰/۰۱۱۵	۴
بیان دلایل احتمالی رد فرضیه‌ها	۲۲	-۰/۰۶۵۷	۰/۰۱۲۹	۰/۰۱۱۵	۴
شناسایی متغیر کمّی و کیفی	۲۲	-۰/۰۶۵۷	۰/۰۱۲۹	۰/۰۱۱۵	۴
استفاده از داده‌های نامعتبر و غیرواقعی و یا دستکاری در داده‌ها	۲۲	-۰/۰۶۵۷	۰/۰۱۲۹	۰/۰۱۱۵	۴
ذکر روش انتخاب نمونه و تعیین حجم آن	۲۱	-۰/۰۶۳۴	۰/۰۱۲۵	۰/۰۱۱۱	۵

کد	فراوانی	$\sum P_{ij} \times knP_{ij}$	عدم اطمینان Ej	ضریب اهمیت Wj	رتبه
ذکر صحیح اعضای جامعه پژوهش و بیان کردن دلایل انتخاب جامعه آماری	۲۱	-۰/۰۶۳۴	۰/۰۱۲۵	۰/۰۱۱۱	۵
مقایسه نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها با دو معیار انتظار اولیه پژوهشگر و پژوهش‌های پیشین	۲۰	-۰/۰۶۱۱	۰/۰۱۲۰	۰/۰۱۰۷	۶
عدم افشای اطلاعات محرمانه افراد و سازمان‌های مشارکت کننده در پژوهش	۲۰	-۰/۰۶۱۱	۰/۰۱۲۰	۰/۰۱۰۷	۶
شناخت مدل‌های غیرخطی و برآورد مدل‌های معادلات همزمان	۲۰	-۰/۰۶۱۱	۰/۰۱۲۰	۰/۰۱۰۷	۶
دستیابی به یک چارچوب نظری بر اساس پیشینه نظری و عملی به منظور تدوین نظریه	۲۰	-۰/۰۶۱۱	۰/۰۱۲۰	۰/۰۱۰۷	۶
تسلط علمی مؤلف به موضوع مقاله	۲۰	-۰/۰۶۱۱	۰/۰۱۲۰	۰/۰۱۰۷	۶
اشاره به تمامی آزمون‌ها و روش‌های آماری و بیان دلایل مورد استفاده در پایان نامه	۲۰	-۰/۰۶۱۱	۰/۰۱۲۰	۰/۰۱۰۷	۶
استفاده از نوشته‌های دیگر پژوهشگران بدون استناد مناسب یا کسب اجازه	۲۰	-۰/۰۶۱۱	۰/۰۱۲۰	۰/۰۱۰۷	۶
مقایسه کردن یافته‌ها با پیشینه نظری و تجربی	۲۰	-۰/۰۶۱۱	۰/۰۱۲۰	۰/۰۱۰۷	۶
ذکر دقیق نقاط تمایز پژوهش و نبود مقاله منتشر شده مشابه	۲۰	-۰/۰۶۱۱	۰/۰۱۲۰	۰/۰۱۰۷	۶
توانایی بحث و نتیجه‌گیری از یافته	۲۰	-۰/۰۶۱۱	۰/۰۱۲۰	۰/۰۱۰۷	۶
تفکیک صحیح پیشینه نظری و عملی	۲۰	-۰/۰۶۱۱	۰/۰۱۲۰	۰/۰۱۰۷	۶
بیان صحیح معیار اندازه گیری متغیرها	۲۰	-۰/۰۶۱۱	۰/۰۱۲۰	۰/۰۱۰۷	۶
آشنایی با لزوم پشتیبانی شدن تک تک فرضیه و مدل‌ها در مبانی نظری	۲۰	-۰/۰۶۱۱	۰/۰۱۲۰	۰/۰۱۰۷	۶
ارائه دلیل منطقی برای انجام پژوهش مورد نظر	۱۹	-۰/۰۵۸۷	۰/۰۱۱۶	۰/۰۱۰۳	۷
پیشنهاد موضوع‌های مرتبط با کار انجام شده که در آینده می‌تواند توسط پژوهشگران در جهت تکمیل و گسترش نتایج انجام شود	۱۹	-۰/۰۵۸۷	۰/۰۱۱۶	۰/۰۱۰۳	۷
پیوند مستمر پژوهشگر با واقعیت‌های موجود در محیط پژوهش کیفی	۱۹	-۰/۰۵۸۷	۰/۰۱۱۶	۰/۰۱۰۳	۷
آشنایی با اصطلاح فرض صفر	۱۸	-۰/۰۵۶۳	۰/۰۱۱۱	۰/۰۰۹۹	۸
شناخت نحوه ارائه یک تئوری جدید	۱۸	-۰/۰۵۶۳	۰/۰۱۱۱	۰/۰۰۹۹	۸
حقیقت جویی در پژوهش	۱۸	-۰/۰۵۶۳	۰/۰۱۱۱	۰/۰۰۹۹	۸
ارائه صحیح، دقیق روشن و مختصر نتایج پژوهش	۱۷	-۰/۰۵۳۹	-۰/۰۱۰۶	۰/۰۰۹۵	۹
ارائه مدل‌های رگرسیونی و مفهومی	۱۷	-۰/۰۵۳۹	-۰/۰۱۰۶	۰/۰۰۹۵	۹
انجام پژوهش به صورت گروهی	۱۷	-۰/۰۵۳۹	-۰/۰۱۰۶	۰/۰۰۹۵	۹
تعیین نقش متغیرها شامل مستقل وابسته	۱۷	-۰/۰۵۳۹	-۰/۰۱۰۶	۰/۰۰۹۵	۹
ارائه نتایج در قالب جداول و نمودار	۱۶	-۰/۰۵۱۴	۰/۰۱۰۱	۰/۰۰۹۰	۱۰
تعیین قابلیت اطمینان داده‌های میدانی	۱۵	-۰/۰۴۸۹	۰/۰۰۹۶	۰/۰۰۸۶	۱۱
تدوین عنوان و چکیده تأثیرگذار	۱۵	-۰/۰۴۸۹	۰/۰۰۹۶	۰/۰۰۸۶	۱۱
عدم رعایت اصول ساختاری و محتوایی پژوهش مانند مراجعه به منابع اصلی	۱۵	-۰/۰۴۸۹	۰/۰۰۹۶	۰/۰۰۸۶	۱۱
دستیابی به مبنایی برای تدوین و توسعه فرضیه‌های پژوهش	۱۵	-۰/۰۴۸۹	۰/۰۰۹۶	۰/۰۰۸۶	۱۱
پرهیز از ارائه پیشنهادهایی به شکل دستوری و الزامی و بزرگ نمایی کردن پیشنهادهای کاربردی	۱۴	-۰/۰۴۶۳	۰/۰۰۹۱	۰/۰۰۸۱	۱۲
روش صحیح تهیه وتفسیر آمارتوصیفی	۱۴	-۰/۰۴۶۳	۰/۰۰۹۱	۰/۰۰۸۱	۱۲
توانایی نگارش پیشینه پژوهش به صورت انتقادی	۱۳	-۰/۰۴۳۷	۰/۰۰۸۶	۰/۰۰۷۷	۱۳
شناسایی شیوه عملیاتی کردن متغیرها و روش‌های پژوهش در مطالعات پیشین	۱۳	-۰/۰۴۳۷	۰/۰۰۸۶	۰/۰۰۷۷	۱۳
ارزیابی ضرایب متغیرها	۱۳	-۰/۰۴۳۷	۰/۰۰۸۶	۰/۰۰۷۷	۱۳
ارائه مستند تعارف مفهومی وعملیاتی و بیان تعریف همه واژه‌های اصلی به کار رفته در عنوان و فرضیات	۱۲	-۰/۰۴۱۱	۰/۰۰۸۱	۰/۰۰۷۲	۱۴
شناسایی انواع متغیر و تعیین نقش آنها	۱۲	-۰/۰۴۱۱	۰/۰۰۸۱	۰/۰۰۷۲	۱۴
انجام آزمون پایایی متغیرها	۱۱	-۰/۰۳۸۳	۰/۰۰۷۵	۰/۰۰۶۷	۱۵
انجام کارهای تکراری و مشابه و عدم اطلاع مراکز و پژوهشگران از فعالیت‌های علمی همدیگر و فقدان بانک‌های اطلاعاتی جامع موضوعات مورد پژوهش	۱۰	-۰/۰۳۵۵	۰/۰۰۷۰	۰/۰۰۶۲	۱۶
پرهیز از ارائه مباحث غیرمرتبط و بدیهیات	۱۰	-۰/۰۳۵۵	۰/۰۰۷۰	۰/۰۰۶۲	۱۶
شناخت فروض کلاسیک رگرسیون	۱۰	-۰/۰۳۵۵	۰/۰۰۷۰	۰/۰۰۶۲	۱۶
معرفی ابزار و نرم افزارهای آماری	۱۰	-۰/۰۳۵۵	۰/۰۰۷۰	۰/۰۰۶۲	۱۶
اشاره به منابع جدیدتر و به روز تر، استفاده از منابعی که ارتباط مشخصی با موضوع پژوهش داشته باشد	۱۰	-۰/۰۳۵۵	۰/۰۰۷۰	۰/۰۰۶۲	۱۶
تدوین مقاله و پایان نامه با رویکرد رفع تکلیف و اخذ مدارک و مدارج علمی و عدم توجه به مسئله تولید علم و همچنین تقلید و عدم خلاقیت و نوآوری	۹	-۰/۰۳۲۶	۰/۰۰۶۴	۰/۰۰۵۷	۱۷
احترام به عالمان در نقد دیدگاه‌های آنها	۹	-۰/۰۳۲۶	۰/۰۰۶۴	۰/۰۰۵۷	۱۷
انجام آزمون خطای استاندارد میانگین	۹	-۰/۰۳۲۶	۰/۰۰۶۴	۰/۰۰۵۷	۱۷
آشنایی با تحلیل تکنیکال و شیوه ارزیابی روند حرکت قیمت سهام و پیش‌بینی آینده آن	۹	-۰/۰۳۲۶	۰/۰۰۶۴	۰/۰۰۵۷	۱۷
تبدیل ارقام عربی به معادل فارسی	۹	-۰/۰۳۲۶	۰/۰۰۶۴	۰/۰۰۵۷	۱۷
تحلیل توصیفی داده‌ها	۹	-۰/۰۳۲۶	۰/۰۰۶۴	۰/۰۰۵۷	۱۷

کد	فراوانی	$\sum P_{ij} \times knP_{ij}$	عدم اطمینان Ej	ضریب اهمیت Wj	رتبه
خودداری از بهره‌برداری مالی از کارهای دیگران بدون اینکه منفعتی نصیبشان شود	۹	-۰/۰۳۲۶	۰/۰۰۶۴	۰/۰۰۵۷	۱۷
کسب شهرت و درآمد	۹	-۰/۰۳۲۶	۰/۰۰۶۴	۰/۰۰۵۷	۱۷
ارائه پیشنهادهای کاربردی از یافته‌ها و پیشنهادهایی برای تحقیقات آتی	۸	-۰/۰۲۹۷	۰/۰۰۵۸	۰/۰۰۵۲	۱۸
استخراج اطلاعات جدول‌ها از خروجی‌های نرم افزارهای آماری	۸	-۰/۰۲۹۷	۰/۰۰۵۸	۰/۰۰۵۲	۱۸
انجام آزمون‌های مربوط به داده‌های پانل شامل چاو و هاسمن	۸	-۰/۰۲۹۷	۰/۰۰۵۸	۰/۰۰۵۲	۱۸
آشنایی با ماهیت رگرسیون لجستیک	۸	-۰/۰۲۹۷	۰/۰۰۵۸	۰/۰۰۵۲	۱۸
دسته بندی متغیرها از لحاظ نوع مقادیر و ساختار مدل آماری	۸	-۰/۰۲۹۷	۰/۰۰۵۸	۰/۰۰۵۲	۱۸
تبدیل متغیر کمی به متغیر مجازی	۸	-۰/۰۲۹۷	۰/۰۰۵۸	۰/۰۰۵۲	۱۸
کسب شناخت دقیق‌تر از موضوع پژوهش	۸	-۰/۰۲۹۷	۰/۰۰۵۸	۰/۰۰۵۲	۱۸
آشنایی با اصول تشکیل سبد سرمایه‌گذاری و روش‌های ارزیابی و مدیریت آن	۷	-۰/۰۲۶۶	۰/۰۰۵۲	۰/۰۰۴۷	۱۹
آشنایی با حسابرسی مالیاتی و ارائه گزارش مربوطه	۷	-۰/۰۲۶۶	۰/۰۰۵۲	۰/۰۰۴۷	۱۹
بررسی متن از لحاظ اشتباهات احتمالی املایی	۷	-۰/۰۲۶۶	۰/۰۰۵۲	۰/۰۰۴۷	۱۹
بیان ناقص یافته‌ها یا انتشار نتایج به نفع یک گروه یا سازمان	۷	-۰/۰۲۶۶	۰/۰۰۵۲	۰/۰۰۴۷	۱۹
توجه به نقش پیش فرض‌های ارزشی	۷	-۰/۰۲۶۶	۰/۰۰۵۲	۰/۰۰۴۷	۱۹
عدم انطباق کامل همه استنادها به فهرست منابع	۷	-۰/۰۲۶۶	۰/۰۰۵۲	۰/۰۰۴۷	۱۹
نگارش مقاله بر اساس فرمت‌های مختلف نشریات	۷	-۰/۰۲۶۶	۰/۰۰۵۲	۰/۰۰۴۷	۱۹
خودداری از اینکه داده‌های مقاله پیشین را با اندکی تغییر در متن در مقاله‌ای با عنوان جدید به چاپ رساندن	۷	-۰/۰۲۶۶	۰/۰۰۵۲	۰/۰۰۴۷	۱۹
کدگذاری داده‌ها و تحلیل استقرایی	۷	-۰/۰۲۶۶	۰/۰۰۵۲	۰/۰۰۴۷	۱۹
کسب آمادگی لازم جهت کشف مفاهیم تازه	۷	-۰/۰۲۶۶	۰/۰۰۵۲	۰/۰۰۴۷	۱۹
نحوه تحلیل رگرسیون چندگانه	۷	-۰/۰۲۶۶	۰/۰۰۵۲	۰/۰۰۴۷	۱۹
ارائه نتایج آزمون‌های اضافی	۶	-۰/۰۲۳۵	۰/۱۱۹۲	۰/۱۰۶۴	۲۰
آشنایی با ارائه گزارشات حسابرسی افزایش سرمایه	۶	-۰/۰۲۳۵	۰/۱۱۹۲	۰/۱۰۶۴	۲۰
تحمیل نکردن دیدگاه‌ها خواسته‌ها و اغراض شخصی یا صنفی خود بر موضوع تحقیق	۶	-۰/۰۲۳۵	۰/۱۱۹۲	۰/۱۰۶۴	۲۰
توانایی تفسیر آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش	۶	-۰/۰۲۳۵	۰/۱۱۹۲	۰/۱۰۶۴	۲۰
عدم آشنایی با روش‌های نوین تحقیق به خاطر نبود آموزش تحقیق محور	۶	-۰/۰۲۳۵	۰/۱۱۹۲	۰/۱۰۶۴	۲۰
آشنایی با متغیرهای مجازی و کاربردهای آن	۶	-۰/۰۲۳۵	۰/۱۱۹۲	۰/۱۰۶۴	۲۰
آشنایی با مدلسازی استاندارد کلاسیک	۶	-۰/۰۲۳۵	۰/۱۱۹۲	۰/۱۰۶۴	۲۰
حفظ انسجام و سازماندهی منطقی مطالب	۶	-۰/۰۲۳۵	۰/۱۱۹۲	۰/۱۰۶۴	۲۰
استفاده مناسب از جداول و نمودارها	۵	-۰/۰۲۰۲	۰/۰۰۴۰	۰/۰۰۳۵	۲۱
انتخاب گروهی که مسئله در مورد آنها مطالعه خواهد شد	۵	-۰/۰۲۰۲	۰/۰۰۴۰	۰/۰۰۳۵	۲۱
آشنایی با کاربرد پایتون در تحلیل داده	۵	-۰/۰۲۰۲	۰/۰۰۴۰	۰/۰۰۳۵	۲۱
بیان صحیح نوع و روش پژوهش از ابعاد مختلف	۵	-۰/۰۲۰۲	۰/۰۰۴۰	۰/۰۰۳۵	۲۱
تصحیح انگیزه و نیت و شهامت در پژوهش	۵	-۰/۰۲۰۲	۰/۰۰۴۰	۰/۰۰۳۵	۲۱
توافق در مورد ترتیب اسامی که باید بر اساس سهم هریک از نویسندگان در نگارش مقاله و مشارکت خلاقانه آنها باشد نه بر اساس جایگاه یا سوابق افراد	۵	-۰/۰۲۰۲	۰/۰۰۴۰	۰/۰۰۳۵	۲۱
رعایت نکات نگارشی همانند فونت و اندازه و فاصله و غلط املایی در متن	۵	-۰/۰۲۰۲	۰/۰۰۴۰	۰/۰۰۳۵	۲۱
نشان دادن فرایند دسته بندی و تحلیل داده‌ها	۵	-۰/۰۲۰۲	۰/۰۰۴۰	۰/۰۰۳۵	۲۱
استفاده از فنون نمونه گیری تصادفی به جای نمونه گیری هدفمند	۵	-۰/۰۲۰۲	۰/۰۰۴۰	۰/۰۰۳۵	۲۱
ثبت واقعیت به طوریکه از سوی پاسخگویان دیده و تجربه شده باشد	۵	-۰/۰۲۰۲	۰/۰۰۴۰	۰/۰۰۳۵	۲۱
درست و بجا بکار بردن علائم نگارشی به ظاهر پیش پا افتاده	۵	-۰/۰۲۰۲	۰/۰۰۴۰	۰/۰۰۳۵	۲۱
کاربرد مایکروسافت اکسل در تحلیل داده	۵	-۰/۰۲۰۲	۰/۰۰۴۰	۰/۰۰۳۵	۲۱
مقایسه نتایج با نظریه‌های پژوهش و انتظارات اولیه پژوهشگر	۵	-۰/۰۲۰۲	۰/۰۰۴۰	۰/۰۰۳۵	۲۱
همسان بودن واریانس مقادیرخطا	۴	-۰/۰۱۶۸	۰/۰۰۳۳	۰/۰۰۲۹	۲۲
توصیف سیستم معانی مشترک پاسخگویان به صورت دقیق عمیق و همه جانبه	۴	-۰/۰۱۶۸	۰/۰۰۳۳	۰/۰۰۲۹	۲۲
آشنایی با نحوه تنظیم گزارش حسابرسی برای طرح و بررسی توسط مدیران	۴	-۰/۰۱۶۸	۰/۰۰۳۳	۰/۰۰۲۹	۲۲
آشنایی با ویژگی‌های حسابرسان و مؤسسات حسابرسی و تفاوت‌های بین آنها و فعالیتهایشان و همچنین توانایی‌های شخصی حسابرس مانند توانایی‌های ارتباطی و مهارت‌های خاص	۴	-۰/۰۱۶۸	۰/۰۰۳۳	۰/۰۰۲۹	۲۲
برخورداری از اصالت دیدگاه افراد مورد مطالعه به جای دیدگاه محقق	۴	-۰/۰۱۶۸	۰/۰۰۳۳	۰/۰۰۲۹	۲۲
آشنایی با تجزیه‌وتحلیل داده‌های اساسی و استنباط جداول و نمودارها	۴	-۰/۰۱۶۸	۰/۰۰۳۳	۰/۰۰۲۹	۲۲
آشنایی با تحلیل بنیادی و تأثیر آن بر تصمیم‌های سرمایه‌گذاری	۴	-۰/۰۱۶۸	۰/۰۰۳۳	۰/۰۰۲۹	۲۲
استفاده از تم مشخص کردن تجارب شخصی مشارکت کنندگان به وسیله بینش عمومی از کل داده‌ها	۴	-۰/۰۱۶۸	۰/۰۰۳۳	۰/۰۰۲۹	۲۲

کد	فراوانی	$\sum P_{ij} \times knP_{ij}$	عدم اطمینان Ej	ضریب اهمیت Wj	رتبه
اصلاح نیم فاصله‌های رعایت نشده در متن و یا اعرابی که به اشتباه گذاشته شده	۴	-۰/۰۱۶۸	۰/۰۰۳۳	۰/۰۰۲۹	۲۲
پرهیز از عجله در ارسال مقاله به مجلات معتبر علمی	۴	-۰/۰۱۶۸	۰/۰۰۳۳	۰/۰۰۲۹	۲۲
تخمین رگرسیون خود همبسته با وقفه توزیعی	۴	-۰/۰۱۶۸	۰/۰۰۳۳	۰/۰۰۲۹	۲۲
تشخیص همخطی	۴	-۰/۰۱۶۸	۰/۰۰۳۳	۰/۰۰۲۹	۲۲
توجه قرار دادن اصل بی طرفی در پژوهش	۴	-۰/۰۱۶۸	۰/۰۰۳۳	۰/۰۰۲۹	۲۲
توضیح روشن و روان کاربرد نتایج پژوهش برای هر یک از گروه استفاده کننده	۴	-۰/۰۱۶۸	۰/۰۰۳۳	۰/۰۰۲۹	۲۲
نگارش و ویرایش مقاله بدون غلط‌های دستور زبان	۳	-۰/۰۱۳۲	۰/۰۰۲۶	۰/۰۰۲۳	۲۳
مطالعه واقعیت از درون به جای بیرون	۳	-۰/۰۱۳۲	۰/۰۰۲۶	۰/۰۰۲۳	۲۳
عدم وجود خودهمبستگی	۳	-۰/۰۱۳۲	۰/۰۰۲۶	۰/۰۰۲۳	۲۳
شناخت مدل لاجستیک باینری	۳	-۰/۰۱۳۲	۰/۰۰۲۶	۰/۰۰۲۳	۲۳
خودداری از حذف و دستکاری اطلاعات اصلی منابع	۳	-۰/۰۱۳۲	۰/۰۰۲۶	۰/۰۰۲۳	۲۳
تصادفی بودن پسماندها و همخطی	۳	-۰/۰۱۳۲	۰/۰۰۲۶	۰/۰۰۲۳	۲۳
انجام آزمون ریشه واحد	۳	-۰/۰۱۳۲	۰/۰۰۲۶	۰/۰۰۲۳	۲۳
انجام رگرسیون غلتان	۳	-۰/۰۱۳۲	۰/۰۰۲۶	۰/۰۰۲۳	۲۳
انجام ناهمسانی واریانس،	۳	-۰/۰۱۳۲	۰/۰۰۲۶	۰/۰۰۲۳	۲۳
آزمون آماری و سطح معناداری	۳	-۰/۰۱۳۲	۰/۰۰۲۶	۰/۰۰۲۳	۲۳
آزمون فرض میانگین جامعه نرمال،	۳	-۰/۰۱۳۲	۰/۰۰۲۶	۰/۰۰۲۳	۲۳
آشنایی با مبحث مالیات بر درآمد	۳	-۰/۰۱۳۲	۰/۰۰۲۶	۰/۰۰۲۳	۲۳
ویرایش حرفه‌ای مقاله پیش از ارسال مقاله	۳	-۰/۰۱۳۲	۰/۰۰۲۶	۰/۰۰۲۳	۲۳
صفر بودن میانگین مقادیر خطا	۳	-۰/۰۱۳۲	۰/۰۰۲۶	۰/۰۰۲۳	۲۳
شجاعت در پیمودن راه‌های نرفته و نقد دیدگاه نام آوران	۳	-۰/۰۱۳۲	۰/۰۰۲۶	۰/۰۰۲۳	۲۳
ثبت نام در نظام مالیات بر ارزش افزوده و ارائه اظهارنامه ارزش افزوده	۳	-۰/۰۱۳۲	۰/۰۰۲۶	۰/۰۰۲۳	۲۳
آشنایی با چالش‌ها و خطاهای مرسوم	۳	-۰/۰۱۳۲	۰/۰۰۲۶	۰/۰۰۲۳	۲۳
یادگیری فرایندهای جمع‌آوری تا ذخیره‌سازی و مصورسازی	۲	-۰/۰۰۹۴	۰/۰۰۱۸	۰/۰۰۱۶	۲۴
شناخت مدل‌های درختی و ماشین بردار پشتیبان	۲	-۰/۰۰۹۴	۰/۰۰۱۸	۰/۰۰۱۶	۲۴
شناخت معافیت مالیاتی درآمدهای حقوقی	۲	-۰/۰۰۹۴	۰/۰۰۱۸	۰/۰۰۱۶	۲۴
شناخت مدل‌های ایستا و پویا	۲	-۰/۰۰۹۴	۰/۰۰۱۸	۰/۰۰۱۶	۲۴
شناخت مدل‌های سری زمانی	۲	-۰/۰۰۹۴	۰/۰۰۱۸	۰/۰۰۱۶	۲۴
سطح معناداری متغیرها	۲	-۰/۰۰۹۴	۰/۰۰۱۸	۰/۰۰۱۶	۲۴
درک معنای مستتر در رفتارها	۲	-۰/۰۰۹۴	۰/۰۰۱۸	۰/۰۰۱۶	۲۴
تبدیل واژه‌هایی که به صورت فینگلیش (یا کلمات فارسی که با حروف انگلیسی نوشته شده است) به زبان فارسی	۲	-۰/۰۰۹۴	۰/۰۰۱۸	۰/۰۰۱۶	۲۴
آشنایی با سرمایه‌گذاری خطرپذیر (کسب و کارهای نوپا یا استارتاپ‌ها)	۲	-۰/۰۰۹۴	۰/۰۰۱۸	۰/۰۰۱۶	۲۴
فراموش نشدن پارافریز متن	۲	-۰/۰۰۹۴	۰/۰۰۱۸	۰/۰۰۱۶	۲۴
گزینش متغیرهای کنترل	۲	-۰/۰۰۹۴	۰/۰۰۱۸	۰/۰۰۱۶	۲۴
مدل خطی تعمیم‌یافته	۲	-۰/۰۰۹۴	۰/۰۰۱۸	۰/۰۰۱۶	۲۴
شناخت اجزا ثابت و متغیر در متغیرهای تصادفی،	۲	-۰/۰۰۹۴	۰/۰۰۱۸	۰/۰۰۱۶	۲۴
شناخت انواع رگرسیون‌های داده‌های ترکیبی	۲	-۰/۰۰۹۴	۰/۰۰۱۸	۰/۰۰۱۶	۲۴
تفسیر اطلاعات به جای تحلیل آماری داده‌ها	۲	-۰/۰۰۹۴	۰/۰۰۱۸	۰/۰۰۱۶	۲۴
با شوق و ذوق و نشاط در پی حل مسئله بودن و هرگز خستگی و کسالت به خود راه ندادن	۲	-۰/۰۰۹۴	۰/۰۰۱۸	۰/۰۰۱۶	۲۴
آشنایی با اصول تابلوخوانی	۲	-۰/۰۰۹۴	۰/۰۰۱۸	۰/۰۰۱۶	۲۴
انتخاب کارگزاری مناسب برای خرید و فروش سهام در بورس	۲	-۰/۰۰۹۴	۰/۰۰۱۸	۰/۰۰۱۶	۲۴
شناخت مالیات بر درآمد املاک و مستغلات	۱	-۰/۰۰۵۲	۰/۰۰۱۰	۰/۰۰۰۹	۲۵
شناخت مدل رگرسیون دو مرحله‌ای فاما- مک بث	۱	-۰/۰۰۵۲	۰/۰۰۱۰	۰/۰۰۰۹	۲۵
شناخت مشمولان مالیات و معافین از مالیات	۱	-۰/۰۰۵۲	۰/۰۰۱۰	۰/۰۰۰۹	۲۵
شناخت مهلت تسلیم اظهارنامه مالیاتی	۱	-۰/۰۰۵۲	۰/۰۰۱۰	۰/۰۰۰۹	۲۵
شناخت وظایف مودیان مالیاتی	۱	-۰/۰۰۵۲	۰/۰۰۱۰	۰/۰۰۰۹	۲۵
تحلیل دنباله‌ای از نقاط داده‌ای جمع‌آوری شده در یک بازه زمانی	۱	-۰/۰۰۵۲	۰/۰۰۱۰	۰/۰۰۰۹	۲۵
تخمین رگرسیون با متغیر تعدیل‌گر مجازی	۱	-۰/۰۰۵۲	۰/۰۰۱۰	۰/۰۰۰۹	۲۵
ارزیابی ستون‌های داده‌ای که فرمول محور هستند.	۱	-۰/۰۰۵۲	۰/۰۰۱۰	۰/۰۰۰۹	۲۵
رجوع به واقعیت بدون تصورات از پیش پنداشته شده یا مدل‌ها و الگوهای از پیش ساخته شده	۱	-۰/۰۰۵۲	۰/۰۰۱۰	۰/۰۰۰۹	۲۵
مطالعه عمیق‌تر جامعه پژوهش	۱	-۰/۰۰۵۲	۰/۰۰۱۰	۰/۰۰۰۹	۲۵

۶- بحث و نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش به‌کارگیری رویکرد فراترکیب (متاسنتز) جهت واکاوی نیازهای آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی است. بدین منظور با استناد به یافته‌های پژوهش، با استفاده از روش فراترکیب، ۳۴ مقاله به‌صورت دقیق بررسی شده‌اند و در نهایت ۱۵۷ کد اولیه و ۲۱ مؤلفه استخراج‌شده است. در نهایت این ۲۱ مؤلفه در ۶ بعد دسته بندی‌شده اند. از بین روش‌های متعددی که به منظور تعیین وزن شاخص‌ها وجود دارد از روش آنتروپی شانون استفاده شده است. این روش یکی از بهترین روش‌ها برای تعیین اثر عوامل شناسایی شده است. با استناد به نتایج به‌دست‌آمده از روش آنتروپی شانون، میزان اهمیت و تأکید پژوهش‌های گذشته بر روی کدهای شناسایی‌شده مشخص گردید. بررسی مؤلفه‌های دارای بالاترین اهمیت در تحلیل آنتروپی شانون نشان می‌دهد که جدی‌ترین نیاز آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری، ناتوانی در «شناسایی خلأ موجود در پژوهش‌های پیشین و اهداف پژوهش (دانش‌شکافی)» است، که ناشی از ضعف در تحلیل انتقادی منابع و فقدان مهارت در کشف زمینه‌های بکر پژوهشی است. پس از آن، «اندازه‌گیری صحیح متغیرها و انتخاب آماره‌های متناسب با نوع داده‌ها» قرار دارد که بیانگر ناآشنایی با سطوح سنجش، نقش متغیرها و آزمون‌های آماری مناسب است و موجب تحلیل‌های نادرست و نتایج غیرمعتبر می‌شود. مؤلفه «ارائه صحیح نتایج آماری» نیز نشان می‌دهد دانشجویان در نحوه گزارش یافته‌ها، ساختاردهی جداول، و تفسیر خروجی نرم‌افزارهای آماری دچار چالش جدی هستند.

در ادامه، «ارائه تفاسیر مناسب از نتایج آزمون فرضیه‌ها» نشان می‌دهد ضعف در تبیین روابط بین متغیرها، درک ناقص از تفاوت معنا و اهمیت آماری، و ناتوانی در اتصال داده‌ها به مبانی نظری، بخش مهمی از خلأ آموزشی را تشکیل می‌دهد. مؤلفه «ارائه پیشنهادهای کاربردی به ذی‌نفعان» نیز بر فاصله بین پژوهش و عمل تأکید دارد و گویای نیاز به پرورش تفکر استنتاجی و کاربردی در فرآیند پژوهش است. همچنین، «آشنایی با روش‌های صحیح ارجاع‌دهی» از آن‌رو اهمیت دارد که بی‌توجهی به آن می‌تواند به سرقت علمی، استنادات غلط، و آسیب به اعتبار پژوهش منجر شود. مؤلفه «بیان دلایل رد فرضیه‌ها» یکی از مهارت‌های پیچیده است که مستلزم درک دقیق از روش‌شناسی، متغیرهای مداخله‌گر، و محدودیت‌های تحقیق است و اغلب در آموزش رسمی نادیده گرفته می‌شود. مؤلفه «شناسایی متغیرهای کمی و کیفی» نیز نشان می‌دهد که دانشجویان در طبقه‌بندی متغیرها و انتخاب ابزارهای سنجش و تحلیل مناسب دچار خطا هستند. اهمیت مؤلفه «پرهیز از استفاده از داده‌های نامعتبر و دستکاری‌شده» به بُعد اخلاق پژوهش بازمی‌گردد و حاکی از لزوم آموزش اصول صداقت علمی و گزارش‌گری شفاف است. ضعف در مؤلفه «ذکر روش انتخاب نمونه و تعیین حجم آن» نیز نشان‌دهنده بی‌اطلاعی از اصول نمونه‌گیری و محاسبات حجم نمونه است که می‌تواند اعتبار نتایج را به‌شدت تحت تأثیر قرار دهد. همچنین، «عدم آشنایی کافی با مدل‌های آماری» نشان می‌دهد دانشجویان صرفاً به آمار توصیفی بسنده می‌کنند و از تحلیل‌های پیشرفته، مانند مدل‌های معادلات ساختاری، تحلیل عاملی، یا رگرسیون‌های چندمتغیره بی‌بهره‌اند. در نهایت، مؤلفه «تحلیل داده‌ها با رویکرد تفسیر عمیق و بصری‌سازی نتایج» نیز مغفول مانده و نشان می‌دهد که دانشجویان مهارتی در ارائه دیداری یافته‌ها و استفاده از ابزارهای تحلیلی مانند اکسل، Power BI یا نمودارهای تعاملی ندارند. مجموعه این مؤلفه‌ها، تصویری روشن از کاستی‌های عمیق در آموزش پژوهش در سطوح تحصیلات تکمیلی ترسیم می‌کند؛ یافته‌ای که با نتایج مطالعات پیشین از جمله پژوهش‌های «علی‌اصفهانی و همکاران (۱۴۰۱)، خمیری (۲۰۲۱)، تفتیان و همکاران (۱۴۰۴) هم‌راستا است و

همگی بر ضرورت بازنگری اساسی در محتوای درسی، روش‌های آموزش پژوهش، تقویت مهارت‌های نگارشی، تحلیلی، اخلاقی و نرم‌افزاری تأکید کرده‌اند.

دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در ایران با چالش‌های متعددی در زمینه پژوهش‌های کیفی و کمی مواجه هستند. این چالش‌ها ناشی از کمبود آموزش‌های تخصصی، عدم آشنایی با روش‌های نوین پژوهش و نبود منابع مناسب است. این مقاله به بررسی نیازهای آموزشی این دانشجویان و ارائه پیشنهادات کاربردی برای بهبود وضعیت موجود پرداخته است. با توجه به اینکه از سال ۱۴۰۰ سرفصل دروس کارشناسی ارشد رشته حسابداری تغییر پیدا کرده است و عنوان درس روش تحقیق و درس تحلیل آماری به عنوان‌های «تحلیل آماری اقتصاد سنجی، کاربرد اقتصادسنجی در پژوهش‌های حسابداری، تحلیل آماری پیشرفته برای تحقیقات کمی و کیفی، کاربرد آمار در پژوهش‌های کمی و کیفی حسابداری» اضافه شده است و این دروس با توجه به سرفصل و نام درس به الاجبار توسط استادان حسابداری در دانشگاه‌ها تدریس می‌شود پیشنهاد می‌گردد که منابع تخصصی متناسب با پژوهش‌های حسابداری تدوین شده و در اختیار دانشجویان و استادان قرار داده شود. با توجه به نتایج حاصل از پژوهش پیشنهاد می‌گردد از طریق گنجاندن واحدهای درسی تخصصی در روش‌شناسی پژوهش‌های کمی و کیفی و ارائه کارگاه‌های عملی در زمینه نرم‌افزارهای تحلیلی، بازنگری در سرفصل‌های درسی صورت گیرد. پیشنهاد می‌گردد که از طریق ترجمه و تألیف کتاب‌های تخصصی در روش‌شناسی پژوهش حسابداری و ایجاد بانک داده‌های مالی و کیفی برای تمرین دانشجویان، منابع آموزشی توسعه داده شود و با برگزاری دوره‌های توانمندسازی استادان در روش‌های نوین پژوهش و تشویق استادان به استفاده از روش‌های ترکیبی (کمی-کیفی) در راهنمایی پایان‌نامه‌ها استادان و مدرسان آموزش ببینند. پیشنهاد می‌شود نیازهای شناسایی شده در این پژوهش در اختیار استادان و مدیران گروه حسابداران و برنامه ریزان برنامه درسی مقطع تحصیلات تکمیلی و هیئت اجرایی جذب اعضای هیئت‌علمی دانشگاه قرار گیرد تا به هنگام برنامه‌ریزی دروس مورد بهره‌برداری قرار گیرد. به علاوه، پیشنهاد می‌شود ترتیبی اتخاذ شود تا این الگو از طریق یک برنامه ویدیو کنفرانس به تمام اعضای هیئت‌علمی گروه حسابداری دانشگاه‌ها معرفی شود تا اعضای هیئت‌علمی تدریس خودشان را با آن تطبیق دهند و برای توسعه نحوه تدریس برنامه‌ریزی کنند. پیشنهاد می‌شود که هر ترم، یک مجموعه داده واقعی (مثل صورت‌های مالی شرکت‌های بورسی) در اختیار دانشجویان قرار گیرد تا با روش‌های کمی و کیفی تحلیل کنند و نتایج را در قالب کنفرانس‌های دانشجویی با داوری استادان و متخصصان ارائه دهند. برای حمایت مالی و انگیزشی از دانشجویان پژوهش‌محور پیشنهاد می‌شود که دانشگاه‌ها هزینه ثبت‌نام و سفر دانشجویان را برای ارائه مقاله در کنفرانس‌های ملی و بین‌المللی تقبل کنند و هر سال ۳ پایان‌نامه و رساله برتر (کمی و کیفی) در حسابداری انتخاب و با جایزه نقدی و چاپ مقاله تقدیر شوند.

با توجه به نتایج حاصل از پژوهش به پژوهشگران آتی پیشنهاد می‌گردد که تأثیر آموزش روش‌های پژوهش کیفی و کمی بر کیفیت پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی را بررسی کنند، نیازهای آموزشی دانشجویان حسابداری بر اساس جنسیت، دانشگاه و مقطع تحصیلی را تحلیل نمایند، موانع اجرای پژوهش‌های کیفی در حسابداری ایران را بررسی نمایند، انجام مطالعه تطبیقی با نظام‌های آموزشی پیشرفته جهانی، فناوری‌های نوین مانند هوش مصنوعی و داده‌کاوی در پژوهش‌های حسابداری به کار گیرند.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

نویسندگان اصول اخلاقی را در انجام و انتشار این پژوهش علمی رعایت و این موضوع مورد تأیید همه آنهاست.

مشارکت نویسندگان

همه نویسندگان در مقاله سهم و نقش یکسان داشته‌اند.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

حامی مالی

نویسندگان هیچگونه حمایت مالی برای تحقیق، تألیف و انتشار این مقاله دریافت نکرده‌اند.

تقدیر و تشکر

بدینوسیله از معاونت محترم پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد به خاطر حمایت معنوی در اجرای پژوهش حاضر تقدیر به عمل می‌آید. همچنین از تمامی افرادی که در انجام این تحقیق مؤلفین را مساعدت نمودند، قدردانی می‌شود.

منابع

تفتیان، اکرم؛ الراجی، نسرین و منصوری محمدآبادی، فاطمه (۱۴۰۳). اعتبار سنجی الگوی آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی. *رویکردهای نوین آموزشی*، ۱۹(۲)،۵۱-۷۸. DOI: 10.22108/nea.2024.140020.1995

تفتیان، اکرم؛ منصوری محمدآبادی، فاطمه و الراجی، نسرین (۱۴۰۴). تدوین الگوی آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کمی کیفی و با روش پدیدارشناسی و تحلیل مضمون. *نشریه پژوهش‌های تجربی حسابداری*، ۱۵(۲)، ۲۳۹-۲۷۰. DOI: 10.22051/jera.2024.47925.3284

جامعی، رضا (۱۳۹۷). بررسی تناسب محتوا و شیوه‌های آموزش حسابداری (کارشناسی ارشد) با مهارت‌های مورد نیاز بازارکار: از دیدگاه دانشجویان، استادان دانشگاه و اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران. *نشریه تدریس پژوهی*، ۶(۳)، ۲۱۸-۲۳۳. DOI: 20.1001.1.24765686.1397.6.3.12.7

حمیدی‌زاده، محمد مهدی؛ اوحدی، فریدون و شکری، اعظم (۱۴۰۰). تأثیر محیط یادگیری، راهبردهای شناختی و انگیزشی بر جامعه‌پذیری حرفه‌ای (مطالعه موردی: دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی رشته حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی). *نشریه حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۵(۱۰)، ۲۰۰-۱۶۹. DOI: 10.52547/aapc.5.10.169

حمیدی‌زاده، محمدمهدی؛ اوحدی، فریدون و شکری، اعظم (۱۴۰۲). تأثیر راهبرهای انگیزشی بر جامعه پذیری حرفه‌ای دانشجویان حسابداری مقاطع تحصیلات تکمیلی، *نشریه پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی*، ۱۵(۵۷)، ۲۳-۴۱. DOI: 10.30495/faar.2023.699782

دانشیار، فاطمه و خلیفه سلطانی، سید احمد (۱۴۰۳). تحلیل جریان علمی پژوهش‌های مرتبط با آموزش حسابداری در پایگاه اطلاعاتی اسکاپوس. *مجله دانش حسابداری*، ۱۵(۵۸)، ۶۹-۸۶. DOI: 10.22103/jak.2023.21560.3890

دیانتی دیلمی، زهرا و پاکزاد، عطیه (۱۳۹۶). بررسی درجه اثربخش بودن آموزش حسابداری در دانشگاه‌ها و عوامل مؤثر بر آن با استفاده از کارت ارزیابی متوازن. *نشریه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۶(۲۱)، ۱۲۱-۱۴۲. https://www.jmaak.ir/article_10297.html

دیانتی دیلمی، زهرا؛ بابایی بیدهندی، مرجان و عباسیان، حسین (۱۴۰۱). ارزشیابی کیفیت درونی برنامه درسی حسابداری مدیریت در ایران: از دیدگاه اساتید و دانشجویان این رشته. *مجله حسابداری مدیریت*، ۱۵(۵۳)، ۱۹-۳۴. https://sanad.iau.ir/Journal/jma/Article/816422

رهنمای رود پشتی، فریدون؛ وکیلی فرد، حمیدرضا و رئیس زاده، سید محمدرضا. (۱۳۸۹). تعیین اولویت ها و نیازهای آموزشی محتوای دروس حسابداری از دیدگاه دانشجویان، استادان دانشگاه، شاغلین در حرفه و ارائه الگویی مؤثر. *فصلنامه تحقیقات حسابداری و حسابرسی*، ۱(۴)، ۷۶-۹۷. DOI: 10.22034/iaar.2009.105177

زمانی‌مقدم، افسانه؛ تقی‌پور ظهیر، علی و دادگرپناه، ژیلا (۱۳۹۸). ارائه مدلی برای توسعه توانمندی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی با توجه به تغییرات بنیادی نظام آموزش عالی در آینده. *نشریه آینده پژوهی مدیریت*، ۳۰(۳)، ۲۲۱-۲۳۸. https://sid.ir/paper/204334

سلیمانی، حمید؛ سلیمانی، حجت و صالح فر، داوود (۱۳۹۳). تبیین عوامل مؤثر بر عدم تمایل دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری به تحقیق و پژوهش. *نشریه حسابداری و منافع اجتماعی*، ۴(۲)، ۹۷-۱۱۶. DOI: 10.22051/ijar.2014.497

طباطبائیان، مریم السادات و مشایخ، شهناز (۱۴۰۰). مقایسه اثرگذاری روش آموزشی ترکیبی و چهره به چهره بر عملکرد دانشجویان رشته حسابداری. *فصلنامه پژوهش‌های تجربی حسابداری*، ۱۰(۲)، ۲۳۱-۲۵۲. DOI: 10.22051/jera.2020.30716.2659

طبیبی راد، وحیده؛ دیانتی دیلمی، زهرا؛ غلامی جمکرانی، رضا؛ بختیاری، ابوالفضل و عباسیان، حسین (۱۴۰۱). آموزش مبتنی بر هوش چندگانه در کلاس حسابداری، بهبود عملکرد، انگیزه و مهارت دانشجویان؛ تجربه‌ای نوین. *فصلنامه پژوهش‌های تجربی حسابداری*، ۱۲(۳)، ۸۱-۱۰۰. DOI: 10.22051/jera.2021.36949.2901

طبیبی راد، وحیده؛ دیانتی دیلمی، زهرا؛ غلامی جمکرانی، رضا؛ بختیاری، ابوالفضل و عباسیان، حسین (۱۴۰۰). تأثیر آموزش حسابداری مدیریت به شیوه شبیه سازی ایفای نقش، بر یادگیری و یادداری دانشجویان. *مجله حسابداری مدیریت*، ۱۴(۴۹)، ۱۱۱-۱۲۴. https://www.sid.ir/paper/952247

عرب مازار یزدی، محمد و محمودی، سیروان (۱۴۰۱). بررسی ابعاد درگیری تحصیلی دانشجویان حسابداری در برنامه-های آموزش الکترونیکی دانشگاه‌ها. *فصلنامه پژوهش‌های تجربی حسابداری*، ۱۲(۳)، ۲۰۱-۲۲۰. DOI: 10.22051/jera.2021.34726.2794

علی اصفهانی، یاسمن؛ دیانتی دیلمی، زهرا و صراف، فاطمه (۱۴۰۱). بررسی میزان آشنایی دانشجویان دکتری حسابداری با روش شناسی تحقیق در ایران. *نشریه پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی*، ۱۴(۵۳)، ۱۶۳-۱۹۰. DOI: 10.30495/faar.2022.691691

فخاری، حسین و دادگر، شهرام (۱۳۹۶). بررسی «شکاف انتظار- عمل» آموزش مهارت‌های حرفه‌ای در دانش‌آموختگان رشته حسابداری (با تأکید بر دوره کارشناسی). *نشریه مطالعات برنامه ریزی آموزشی*، ۶(۱۲)، ۱۶۸-۱۸۸. DOI: 10.22080/eps.2018.1790

مجتهدزاده، ویدا؛ علوی طبری، سید حسین و مرادی پر، فاطمه (۱۳۸۹). دانش و مهارتهای مورد نیاز برای دانش آموختگان مقطع کارشناسی حسابداری دیدگاه استادان دانشگاه، شاغلان در حرفه و دانشجویان حسابداری (بررسی موردی: استان آذربایجان غربی). *مجله دانش حسابداری*، ۱(۱)، ۷۳-۸۷. DOI: 10.22103/jak.2012.56

ملأ، الهام؛ خیراندیش، مهدی؛ کیاکجوری، داود وتقی پوریان، محمدجواد (۱۴۰۳). شناسایی عوامل الگوی تیم‌های کاری هم افزا در سازمان‌های دولتی ایران با روش فراترکیب. *فصلنامه مدیریت سازمان‌های دولتی*، ۱۲(۴)، ۳۷-۵۴. https://doi.org/10.30473/ipom.2024.71947.5011

منصوری محمد آبادی، فاطمه؛ تفتیان، اکرم؛ معین الدین، محمود (۱۴۰۳). تدوین الگوی افشای ریسک آینده‌نگر در گزارش‌های سالانه شرکت با روش پدیدارشناسی و تحلیل مضمون. *نشریه دانش حسابداری مالی*، ۱۱(۲)، ۸۹-۱۱۳. DOI: 10.30479/jfak.2024.19599.3138

ناصری، احمد و فتحی، معصومه (۱۳۹۷). بررسی عوامل مؤثر بر گرایش دانشجویان ارشد حسابداری به سرقت علمی. *فصلنامه پژوهش‌های تجربی حسابداری*، ۷(۴)، ۱-۲۰. DOI: 10.22051/jera.2018.10141.1293

ناصری، حسین؛ کرمی، غلامرضا و حجازی، رضوان (۱۴۰۲). ارائه الگوی ارتقای آموزش رشته حسابداری در آموزش عالی کشور. *فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۳۰(۱۱۲)، ۳۸۰-۳۹۷. DOI: 10.22059/acctgrev.2023.352494.1008770

نظریان، راحله؛ تفتیان، اکرم؛ حیرانی، فروغ (۱۴۰۰). واکاوی محرک‌های گزارشگری زیست محیطی: کاربست فراترکیب. *نشریه حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۶(۱۱)، ۳۸۲-۳۴۱. DOI: 10.52547/aapc.6.11.341

نعمتی کشتلی، رضا (۱۴۰۱). تأثیر بهزیستی روان شناختی بر رضایت تحصیلی دانشجویان تحصیلات تکمیلی رشته حسابداری با نقش میانجی خودکارآمدی. *فصلنامه پژوهش‌های تجربی حسابداری*، ۱۲(۳)، ۴۱-۶۰. DOI: 10.22051/jera.2021.37415.2913

References

Abd Rahim, M., Afthanorhan, A., Ilias, N.F., Zin, N.M., Abdullah, N.A., & Ahmad, J.I. (2021). Preliminary study on educational game-based learning approach in financial accounting course: Bicycle accounting classification game. *Revista Geintec-Gestao Inovacao E Tecnologias*, *11*(2), 491-509. https://www.researchgate.net/352052184

Ali Esfahani,Y., Dianati Deylami, Z., & Sarraf, F. (2022). Assessing the familiarity of accounting phd students with research methodology in Iran. *Journal of Financial Accounting and Auditing Research*, *14*(53), 163 -190 DOI: 10.30495/faar.2022.691691 [In Persian].

Alshbili, I., & Elamer, A.A. (2020). The vocational skills gap in accounting education curricula: Empirical evidence from the UK. *International Journal of Management in Education*, *14*(3), 271-292. DOI: 10.1504/IJMIE.2020.107052

Alsughayer, S.A., & Alsultan, N. (2023). Expectations gap, market skills, and challenges of accounting education in Saudi Arabia. DOI: 10.32602/jafas.2023.002

Amirul, S.M., Mail, R., Bakar, M.A., & Ripain, N. (2017). Information technology knowledge and skills for accounting graduates: An insight from public accounting firms. *Indian Journal of Science and Technology*, *10*(12), 1-6. DOI: 10.17485/ijst/2017/v10i12/112976

Arabmazar Yazdi, M., & Mahmoodi, S. (2022). Investigating the dimensions of accounting students academic engagement in e-learning programs of universities. *Empirical Research in Accounting*, *12*(3), 201-220. DOI: 10.22051/jera.2021.34726.2794 [In Persian].

Aryanti, C., & Adhariani, D. (2020). Students' perceptions and expectation gap on the skills and knowledge of accounting graduates. *The Journal of Asian Finance, Economics and Business*, *7*(9), 649-657. DOI: 10.13106/jafeb.2020.vol7.no9.649

Bonner, S.E., Hesford, J.W., Van der Stede, W.A., & Young, S.M. (2006). The most influential journals in academic accounting. *Accounting, Organizations and Society*, *31*(7), 663-685. [RePec].

Castulo, N.J., Marasigan, A.C., Buenaventura, M.L.D., de Vera, J.L., Bagaporo, E.C., Juan, M.P.C.S., & Dalida, N.S. (2025). Contextualizing the challenges of education graduate students in the Philippines: Translating needs analysis into strategic solutions. *Discover Education*, *4*(1), 1-14. DOI: 10.1007/s44217-025-00416-7

Cho, C.H., & Costa, E. (2024). Sustainability accounting education: challenges and outlook. *International Journal of Sustainability in Higher Education*, *25*(7), 1412-1425. DOI: 10.1108/IJSHE-02-2024-0152

Daneshyar, F., & Khalifehsultani, S.A. (2024). Analysis of the scientific flow of research related to accounting education in scopus database. *Journal of Accounting Knowledge*, *15*(58), 69-86. DOI: 10.22103/jak.2023.21560.3890 [In Persian].

Daniel, B., Kumar, V., & Omar, N. (2018). Postgraduate conception of research methodology: Implications for learning and teaching. *International Journal of Research & Method in Education*, *41*(2), 220-236. DOI: 10.1080/1743727X.2017.1283397

Dianati Deylami, Z., & Pakzad, A. (2017). Evaluating the effectiveness of accounting education in universities and factors that affect it: Based on Balanced Scorecard. *Journal of Management Accounting and Auditing Knowledge*, *6*(21), 121-142 https://www.jmaak.ir/article_10297.html [In Persian].

Dianti Deylami, Z., Babaei, B.M., & Abbasian, H. (2022). The internal quality evaluation of management accounting curriculum in Iran: The perspective of students and professors. *Management Accounting*, *15*(53), 19-34. https://sanad.iau.ir/Journal/jma/Article/816422 [In Persian].

Dolce, V., Emanuel, F., Cisi, M., & Ghislieri, C. (2020). The soft skills of accounting graduates: Perceptions versus expectations. *Accounting Education*, *29*(1), 57-76. [RePec].

Elo, T., Pätäri, S., Sjögrén, H., & Mättö, M. (2024). Transformation of skills in the accounting field: The expectation–performance gap perceived by accounting students. *Accounting Education*, *33*(3), 237-273. [RePec].

Ezer, F., & Aksüt, S. (2021). Opinions of graduate students of social studies education about qualitative research method. *International Education Studies*, *14*(3), 15-32. DOI: 10.5539/ies.v14n3p15

Fakhari, H., & Dadgar, S. (2017). Studying the "expectation-practice gap" of professional skills training in accounting graduates (with emphasis on undergraduate studies). *Journal of Educational Planning Studies*, *6*(12), 168-188. DOI: 10.22080/eps.2018.1790 [In Persian].

Haenen, J., Vink, S., Sjoer, E., & Admiraal, W. (2024). Challenge and learning in honours education: A quantitative and qualitative study on students' and teachers' perceptions. *Teaching in Higher Education*, *29*(1), 216-232. DOI: 10.1080/13562517.2021.1973408

Hamidizadeh, M.M., Ohaddi, F., & Shokri, A. (2021). Explaining the relationship between learning environment, cognitive and Motivational strategies with professional socialization of accountining Students of Islamic Azad University. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, *5*(10), 169-200. DOI: 10.52547/aapc.5.10.169 [In Persian].

Hamidizadeh, M.M., Ohaddi, F., & Shokri, A. (2023). The effect of motivational strategies on the professional socialization of postgraduate accounting students. J*ournal of Financial Accounting and Auditing Research*, *15*(57), 23-41. DOI: 10.30495/faar.2023.699782[In Persian].

Henson, R.K., Hull, D.M., & Williams, C.S. (2010). Methodology in our education research culture: Toward a stronger collective quantitative proficiency. *Educational Researcher*, *39*(3), 229-240. [Sage Journals].

Imoniana, J.O., Brunstein, J., & Casa Nova, S. (2022). The account of teaching qualitative research method in accounting program in Brazil. *Educational Research and Reviews*, *17*, 264-272. [Scientific Research Publishing].

Jamei, R. (2018). Studying the suitability of accounting education content and methods (Master's degree) with the skills required by the labor market: From the perspective of students, university professors and members of the Iranian Certified Public Accountants Association, *Journal of Teaching Research*, *6*(3), 218-233. DOI: 10.22108/nea.2024.140020.1995 [In Persian].

Kaeedi, A., Esfahani, A.R.N., Sharifian, F., & Moosavipour, S. (2023). The quantitative and qualitative study of the effectiveness of the problem-based learning approach in teaching research methods. *Journal of University Teaching and Learning Practice,* 20(5), 1-27. DOI: 10.53761/1.20.5.06

Karahan, S., Uca, S., & Güdük, T. (2022). Nitel araştırmalarda görüşme türleri ve görüşme tekniklerinin uygulanma süreci/ Interviews and interviewing techniques in qualitative research. *Nitel Sosyal Bilimler*, *4*(1), 78-101. DOI: 10.47105/nsb.1118399

Khemiri, R. (2021). Knowledge and skills required in accounting education: A comparative study. *Accounting and Finance Innovation*s, 117. DOI: 10.5772/intechopen.97485

Klein, Y. (1991). A theory of strategic culture. *Comparative Strategy*, *10*(1), 3-23. [PDF].

Lonappan, J., & Aithal, P. S. (2023). Journey Towards Entrepreneurship Education-A Qualitative & Quantitative Perspective. *International Journal of Case Studies in Business, IT, and Education (IJCSBE*), *7*(3), 205-225. DOI: 10.47992/IJCSBE.2581.6942.0297

Mala, E., Keirandish, M., Kia Kojouri, D., & Taghipourian, M.J. (2024). Identifying the factors of the model of complementary work teams in Iran's government organizations with the meta-combination method. *Public Organizations Management*, *12*(48), 37-54. https://doi.org/10.30473/ipom.2024.71947.5011 [In Persian].

Mansuri Mohammad Abadi, F., Taftiyan, A., & Moeinadin, M. (2024). Developing pattern of forward-looking risk disclosure in annual reports with the phenomenological approach and attride-stirling theme analysis. *Financial Accounting Knowledge*, *11*(2), 89-113. DOI: 10.30479/jfak.2024.19599.3138 [In Persian].

Mojtahedzadeh, V., Alavi Tabari, S.H., & Moradi Par, F. (2012). Required knowledge and skills for accounting graduates (Case study: West Azerbaijan). *Journal of Accounting Knowledge*, *1*(1), 73-87. DOI: 10.22103/jak.2012.56 [In Persian].

Naseri, H., Karami, Gh., & Hejazi, R. (2023). Providing a model for the enhancement of accounting education in higher education in Iran. *Accounting and Auditing Review*, *30*(2), 380-397. DOI: 10.22059/acctgrev.2023 [In Persian].

Nasseri, A., & Fathi, M. (2018). Plagiarism among accounting postgraduate students. *Empirical Research in Accounting*, *8*(2), 1-20. DOI: 10.22051/jera.2018.10141.1293 [In Persian].

Nazarian, R., Taftiyan, A., & Heyrani, F. (2021). Examination of environmental reporting motives: Meta-synthesis application. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, *6*(11), 341-382. DOI: 10.52547/aapc.6.11.341 [In Persian].

Nematikoshteli, R. (2022). The effect of psychological well-being on academic satisfaction of graduate students in accounting with the moderating role of self-efficacy. *Empirical Research in Accounting*, *12*(3), 41-60. DOI: 10.22051/jera.2021.37415.2913 [In Persian].

Ökmen, B., Şahin, Ş., Kılıç, A., & Adıgüzel, A. (2019). A needs analysis on the competences that students should have for curriculum and instruction graduate programs: A Delphi study. *Yükseköğretim Dergisi*, *9*(2), 149-158. DOI: 10.2399/yod.18.032

Osmani, M., Hindi, N., Al-Esmail, R., & Weerakkody, V. (2017). Examining graduate skills in accounting and finance: The perception of middle eastern students. *Industry and Higher Education*, *31*(5), 318-327. DOI: 10.1177/0950422217721759

Pallant, J.I., Pallant, J.L., & Jopp, R. (2024). The case for scaling authentic learning across undergraduate and postgraduate research skills courses. *Teaching in Higher Education*, *29*(6), 1442-1459. DOI: 10.1080/13562517.2022.2066468

Raadt, A., Warrens, M.J., Bosker, R.J., & Kiers, H.A. (2019). Kappa coefficients for missing data. *Educational and Psychological Measurement*, *79*(3), 558-576. DOI: 10.1177/0013164418823249.

Rahman, M.S. (2016). The advantages and disadvantages of using qualitative and quantitative approaches and methods in language “testing and assessment” research: A literature review. *Journal of Education and Learning*, *6*, 102-112. DOI: 10.5539/jel.v6n1p102

Rahnamay Roodposhti, F., Vakilifard, H.R., & Raieszadeh, S.M.R. (2009). Determining educational needs and priorities of content of accounting courses and providing an effective model. *Accounting and Auditing Research*, *1*(4), 76-97. DOI: 10.22034/iaar.2009.105177 [In Persian].

Saha, R. (2022). Quantitative and qualitative approaches to accounting research. *International Journal of Multidisciplinary Research & Reviews*, *1*(2), 1-6. DOI: 10.56815/IJMRR.V1.I2.2022/1-6

Sandelowski, M.J., & Barroso, J. (2007). *Handbook for synthesizing qualitative research*. Springer publishing company. https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=1196746

Sithole, S. (2015). Information technology knowledge and skills accounting graduates need. *International Journal of Business and Social Science*, *6*(8), 47-52. https://www.researchgate.net/publication/330179889

Soleimani, H., Soleimani, H., & Salehfar, D. (2014). Factors influencing the reluctance of accounting graduate students the research. *Journal of Accounting and Social Interests*, *4*(2), 97-116. DOI: 10.22051/ijar.2014.497 [In Persian].

Tabatabaeian, M.S., & Mashayekh, S. (2020). Effect of blended and face-to-face learning methods on accounting students performance. *Empirical Research in Accounting*, *10*(4), 231-252. DOI: 10.22051/jera.2020.30716.2659 [In Persian]

Tabibi Rad, V., Dianati Deilami, Z., Gholami-Jamkarani, R., Bakhtiari, A., & Abbasian, H. (2022). Multiple intelligence-based education in the accounting classroom, improving students' performance, motivation and skills; new experience. *Empirical Research in Accounting*, *12*(3), 81-100. DOI: 10.22051/jera.2021.36949.2901 [In Persian].

Tabibirad, V., Dianati, Z., Gholami, R., Gholami Jamkarani, R., & Abbasian, H. (2021). The effect of management accounting teaching by role-playing simulation on students' learning and retention. *Management Accounting*, *14*(49), 111-124. https://www.sid.ir/paper/952247 [In Persian].

Taftiyan, A., Alraji, N., & Mansouri Mohammad Abadi, F. (2024). Designing and validating an educational model of accounting graduate students in the knowledge and skills required in qualitative and quantitative research. *New Educational Approaches*, 19 (2), 51-78. DOI: 10.22108/nea.2024.140020.1995 [In Persian].

Taftiyan, A., Mansouri, M.A.F., & Alraji, N. (2025). Developing pattern of educational for graduate students of accounting in the knowledge and skills required in qualitative and quantitative research with the phenomenological approach and attride-stirling theme analysis. *Empirical Research in Accounting*, *15*(2), 239-270. DOI: 10.22051/jera.2024.47925.3284 [In Persian].

Uyar, A., & Gungormus, A.H. (2011). Professional knowledge and skills required for accounting majors who intend to become auditors: Perceptions of external auditors. *Business and Economics Research Journal*, *2*(3), 33. https://www.researchgate.net/publication/227489048

Vinciguerra, R., Cappellieri, F., Pizzo, M., & Lombardi, R. (2024). Higher education system and doctoral programmes: A renewed multi-criteria evaluation model of European accounting doctoral programmes. *Meditari Accountancy Research*, *32*(2), 452-486. https://ideas.repec.org/a/eme/medarp/medar-08-2021-1394.html

Zamani Moghadam, A., Taghipour Zahir, A., & Dadgarpanah, J. (2019). Presenting a model for developing the capabilities of postgraduate students of Islamic Azad University considering the fundamental changes in the higher education system in the future. *Journal of Management Future Studies*, *30*(3), 221-238. https://sid.ir/paper/204334 [In Persian].